

VEZETŐK LAPJA

MAGYAR CSERKÉSZVEZETŐK ÉS SZÜLŐK FÉLÉVI ÉRTESÍTŐJE

Pisztrángok példája

A pisztrángoktól ezt tanultam:
sohasem úsznak ők az árral,
de mindig szembe, mindig hősként,
glédában, egy kicsit vadultan,
rugalmasan, nagyon frissen,
hol zuhatag fájdalma szisszen.

Örült erővel szembeszállva,
föl a zokogó zuhogókon,
szirtek között, vízesések
több méteres habzó haragján
föl, szárnyak nélkül szinte szállva
szökdösnek, diadalt aratván,

a Forráshoz, hol még az Eszme
nincs elkeverve nyárspolgári
iszappal, hizláló tempótlan
nagy tunyasággal, hol kiveszne
hős ritmusunk! Ők az ormótlan,
titokzatos hegyekbe vágyna!

Amely pisztráng az árral úszik:
lehet boldog, hasa fehérjét
lehet, hogy parti nefelejcssek
kívánják, hogy csókkal elérjék
s holdfény hullong rá mint a tej-csepp,
de a Faj meghalt benne: hulla!

A hasukat boldogság-nappal
süttethetik a renegátok,
magyar júdások, árral-úszók:
a nevük hulla, létük átok!
- Pisztráng-lelkű Pajtás, előre
a Forrás-álmú hegytetőkre!

MÉCS LÁSZLÓ
(1895 – 1978)

2007.

101. SZÁM

Levelesláda

A következő levelet kaptuk Eszes Mátyás est.-től (Milwaukee, Wisconsin, USA). Leveléből idézve: „Átlapozva a nemrég megérkezett *Magyar Cserkész-t* és a *Vezetők Lapjá-t*, csak gratulálni tudok a sok változatos, érdekes, néha megható cikkhez.

Örülök vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc vezérezredes rehabilitálásának. A Ludovika (*a magyar katonai tisztképző akadémia. Szerk.*) parancsnoka volt, mikor én ott tanultam. A Tatárhágói harcok kiváló vezetője. Később a kanadai jamboreeval (1955, Niagara-on-the-Lake) egyidőben megtartott vezetőképző táborban újra találkoztam vele, ahova Milwaukee-ból vittem öt cserkészt.

Nagyon megható a 'Magyarországi körutazás nagymamák szemével.' A KITÜNTETÉSEKET olvasva jó tudni, hogy a cserkészek között sokan más vonalon is nagy eredményeket értek el.

Persze a nagy kaszás a cserkészek között is arat (+ HAZAMENTEK +). Jó, hogy akik ismerték őket olyan szép búcsuztatókat írtak.

Csodálatos a 103 éves Bognár István bácsi életútja és hogy cserkészfogadalmát hetvenes éveiben tette. Mit jelent a neve utáni fncs. rövidítés? (*Felnőttcserkész: az öregcserkész szót helyettesíti, amit néhány évvel ezelőtt változtattunk meg. Szerk.*)

Még egyszer a vezetőség összes tagjának köszönöm a nagyszerű kiadványaikat!

Jó munkát!
Eszes Mátyás"

(Mátyásbá' 1954-től 1961-ig a Milwaukee-i 4. sz. *Bercsényi cscs.* parancsnoka volt.)

Külföldi Magyar Cserkészalap

A Szövetségi Intéző Bizottság jóváhagyásával 2006-ban megalakult a Külföldi Magyar Cserkészalap. Célja a Külföldi Magyar Cserkészszövetség (KMCCSZ) működőképességének biztosítása azáltal, hogy anyagi támogatást nyújt. Az első \$500 000 összeg begyűjtésének kamatja biztosítaná a KMCCSZ hosszútávú működését. Az Alapra idáig \$28 530 adomány érkezett be egyéni és szervezeti adományozóktól. Az általános adományokon kívül az Alap céladományokat is szívesen elfogad. Az Alap tanácsának jelen tagjai: Nádasné Ormay Gabriella (Kuni), ügyvezető igazgató. Tanácsstagok: Dömötör Gábor, Lendvai-Lintner Imre, Szórád Gábor és dr. Toldalagi Pál. A szervező és kutató munkában valamint tanácsadással a következő munkatársak segítettek: Gál András (Cleveland), Mészáros Krisztina (Cleveland) és Závodszkyné Mária (Pittsburgh).

Az Alap ezentúl a *Bodnár Gábor Kör* adományait is adminisztrálja. Az 1999-ben megalakult *Bodnár Gábor Kör* a rendszeres évi \$1000-os adományokkal kívánja biztosítani a Szövetség anyagi alapját. A \$10 000-t meghaladó összegek a Cserkészalap adományaihoz kerülnek. Eddigi adakozók: Bedy Balázs, dr. Forgách Péter, Lendvai-Lintner Imre, Nagy Ákos, Pannonius Foundation/Lauer család, Sándor István, Tígné Hevesi Julianna, dr. Toldalagi Pál, ifj. Vajtay István és Vörös Katalin.

Legyen ez a gyűjtés mindannyiunk gondja. Kérjük cserkésztestvéreink és pártfogóink támogatását e létfontosságú ügyben!

Az adományok beküldésére a *Vezetők Lapja* jelen számában helyezett gyűjtőlap használható. Az Alap minden beérkező adományt nyugtáz.

Száz éves a cserkészzet

Egy laikus emlékeztetője a mozgalom céljairól.

„Mi hasznom a cserkészetből? Javulok. Erősödöm testben és lélekben. Edzem magam. Sok fiúval ismerkedem, és ezek mind jó barátaim lesznek. Megismerem a természetet. Tanulok engedelmeskedni. Tanulok tanulni. Tanulok dolgozni. Megtanulom az időmet helyesen beosztani. Szolgálatokon segíthetek másoknak, esetleg a hazának is szolgálatot nyújthatok. Jól mulatok. Sok hasznos gyakorlati dolgot tanulok.” A tizenhárom éves Szerb Antal talán nem is volt tisztában azzal, milyen pontosan meghatározta a cserkészzet nevelési céljait. A „Sík tanár úr” szárnyai alatt növekvő növekvő fiú, a későbbi híres irodalomtörténész, mindezt az I. világháború második évében jegyezte fel naplójában, amikor a mozgalom még gyerekcipőben járt Magyarországon, hiszen alig hét éve született meg Angliában. Idén ünnepeljük a cserkészmozgalom fennállásának századik évfordulóját.

A magyar cserkészzet kezdetekor megfogalmazott célkitűzése: a fiatalok emberibb emberré, magyarabb magyarrá nevelése. „Lord Baden-Powell mondta, s azóta sok cserkészvezető fogalmazta meg, hogy a magyarok őrizték meg leginkább azt a szellemiséget, amelyet az alapító eredetileg megálmodott - hangsúlyozza Szár Gyula Gergely, a *Táborkereszt* ügyvezető elnöke. - A cserkészzet ifjúságnevelő munkájának alapja mindig is a valláserkölc volt. Baden-Powell úgy fogalmazott: a vallás soha nem került be a cserkészetbe, mert az mindig is benne volt. Persze a szekularizáció a társadalmi folyamatok mentén a cserkészetbe is beszűrődött. Azonban ma is őrzik az eredeti szellemiséget a mozgalmon belül az olyan szervezetek, mint az ICCS (Katolikus Cserkész Vikágkonferencia), aminek magyar tagja a *Táborkereszt*. A cserkészzet nem egyszerűen színvonalas programot kíván szervezni a fiatal fiúk és lányok számára, hanem nevelni szeretné őket, hogy minél értékesebb emberré válva, egy jobb világot építhessenek.”

A kalandokat nyújtó programok, a közösség, a természet szeretete szinte észrevétlenül kelti fel a jóra való törekvést. A cserkész önként kötelezi el magát Isten, a haza és embertársai önzetlen szolgálatára.

A cserkészfogadalom három sarokpontja a köteleességteljesítés, a segítő készség és a törvénytartás - a cserkész erre tesz ígéretet tíz, tizenkét éves korában, ami azután egy életre szól. Erre utal a jubileumi év jelmondata is: Egy világ - egy fogadalom, kifejezve a törekvést, hogy a cserkészfogadalom szellemisége határozza meg világunkat” - fogalmazta meg Szár Gyula Gergely.

S hogy a cserkészzet épít egy jobb világot, mutatja például, hogy a tíz Holdon járt emberből kilenc cserkész volt, számos államférfi és uralkodó, közöttük, II. Erzsébet, I. János Károly spanyol király, John F. Kennedy vagy Kanada hat miniszterelnöke. De említhetnénk Szent-Györgyi Albertet, David Attenborough-t vagy a boldoggá avatás előtt álló Kaszap Istvánt és Brenner Jánost is.

„Száz év nagy idő. A valláserkölcsi alap, s az, hogy valóban nevelni szeretnénk a fiatalokat, keresve a modern módszereket, adja meg a megtartó erőt - hangsúlyozta a *Táborkereszt* ügyvezető elnöke. - S így, Isten kegyelméből fennmaradhatott a mozgalom.”

Isten, haza, emberiség - olyan értékek, amelyek ma már nem tartoznak természetes módon a fiatalok életéhez. „A gyerekeknek azonban ma is vonzó egy jó közösség, az érdekes programok, a sport, a túrázás, a természet, vagy hogy ismeretsegeket köthetnek a világ bármely táján élő kortársaikkal. S a kalandok közé lehet elrejteni a jellemformálást vagy a vallási nevelést - mondta Szár Gyula Gergely. - Szeretnénk, ha a fiatalok törődnének a világ problémáival, embertársaikkal, a környezettel. Ha valaki látja, hogy jól tenni jó, akkor talán felnőttként is eszerint fog majd élni.”

Lord Baden-Powell ezért hozta létre száz évvel ezelőtt a mozgalmat, amelyből magánál hordott „utolsó üzenetében” így búcsuzott: „Hiszem, hogy Isten azért teremtett bennünket ebbe a szép világba, hogy boldogok legyünk, és élvezzük az életet. (...) Ám az igazi boldogságot csak a másoknak nyújtott boldogság által érhetitek el. Igyekeztek ezt a világot egy kicsit jobb állapotban magatok mögött hagyni, mint ahogy találtátok: úgy amikor eljön halálotok órája, boldogan halhattok meg abban a tudatban, hogy nem vesztegettétek el az időtöket, megtettétek, ami tőletek telt.”

Familia, Családi Magazin, 2007. július.

Szalontai Anikó, Budapest

-oOo-

Ádám atya 80 éves

Ádám atya a Külföldi Magyar Cserkészszövetség egyik vezéralakja volt. Az összeállítás nagyobb részét „Sohasem hittem volna” c. írásából¹ vettük.

A *Vezetők Lapja* szerkesztősége és az egész külföldi magyar cserkészet szívből gratulál az Atya 80. születésnapjára. Isten éltesse sokáig!

P. Ádám János S.J. dr., cscst. (nekünk Ádám atya, vagy csak „Atya”) 37 évet töltött Szövetségünkben. 1957 és 1994 között töretlenül a KMCSSZ szolgálatában állt. Kevesen ismerik Ádám atya színes életrajzát, életpályáját: emigráns, száműzött magyar sors. Életrajzából itt merítettünk.

Érettségi után, 1945-ben a jezsuita rendbe vették fel. Noviciátusát a budai Manrézában végezte, majd Szegeden kezdte meg filozófiai tanulmányait. Amikor világos lett, hogy belátható időn belül a szerzetesrendektől megvonják a működési engedélyt és házaikat elkobozzák, az akkori jezsuita előjárók bölcs tanácsára a rend tanuló tagjainak többsége külföldre szökött, hogy ott folytassa tanulmányait. Menekülésre a szeminaristákat ugyan nem kényszerítették, de ajánlották miután nyilvánvalóvá vált a kommunista rendszerben, hogy az egyházakra elnyomás és felszámolás vár. Köztük volt Ádám János is, aki a híres Orient Express egyik hálókocsi aljába beépített acélláda tetején, háton fekvé szökött ki Ausztriába. Humorára jellemző, hogy állítása szerint ma már ez nem sikerülne, súlyára célozva ezzel. A februári fagyasztó hidegben megtett 18 órás utazás után félig megfagyva érkezett Linz városába.

Magyarországon megkezdett tanulmányait Innsbruck-ban és Olaszországban folytatta. A németországi St. Blasien-ben egy évig intézeti nevelő volt, utána a löweni katolikus egyetemen tanult pedagógiát és lélektant, majd 1957-ben, a München-i Ludwig Maximilian Universitát bölcsészeti karán szerzett filozófia doktorátust. Teológiai tanulmányait Kanadában, Torontóban végezte, ahol 1960-ban szentelték pappá.

Két évvel később a New York-i Fordham Egyetem felsőfokú pedagógiai képzésén nevelésfilozófiát és neveléstörténetet tanított, majd tanszékvezető, az egyetemi szenátus tagja és egyéb egyetemi hivatalok képviselője lett. Miután a Fordhamon a nevelésfilozófia oktatását megszüntették, általános filozófiát, főképp etikát és logikát tanított, valamint egy általa bevezetett közkedvelt kurzust is, aminek azt a címet adta hogy „On being human” (Mit jelent embernek lenni). Húsz éves kimagasló tanári pályafutás után a *Bene Merenti* kitüntetést kapta meg a Fordham

¹ Megjelent a Magyar Jezsuiták Vallomásai II. kötetében

Egyetemtől. Hatvan éves szerzetesi évfordulóját 2005-ben ünnepelte a Sík Sándor Cserkészparkban tartott 60 éves Jubileumi Nagytábor alkalmával.

Szervező és adminisztrációs tehetségét a Menekült Magyar Jezsuita Provincia hamar felismerte és a külföldi magyar rendtartomány élére állította. Egyetemi tevékenységei mellett a rendtartományt kilenc éven át vezette, 1968-tól 1977-ig. Ezalatt bejárta a világ 32 országát, magyarokat, cserkész gócpontokat, jezsuita rendtársait meglátogatva, segítve, tanácsokkal ellátva.

A cserkészzet szolgálatában

A pécsi Pius iskolában rajvezető volt. Jezsuita élete első 12 évében nem volt alkalma a cserkészettel foglalkozni, de 1957-ben Torontóba kerülve bekapcsolódott a Szent Erzsébet

Egyházközség fenntartása alatt működő 20. sz. Árpád vezér cserkészcsapat munkájába. Ott mint csapat-anya szerepelt, de kimondott vezetői munkát nem vállalt. Mindig is az ember érdekelte, és a cserkészletben kitűnő eszközt látott az emberré nevelésre és a magyarságban való megtartásra.

Kezdetől fogva lelki vezetőként kereste a kapcsolatot a fiatalokkal. Cserkész tisztségei halmozódtak, noha nem kereste azokat. Az Intéző Bizottságnak lesz tagja, majd hosszú éveken át elnöke, a Szövetség alelnöke, 1961 és 1977 között tizenegyszer a központi őrvezetőképző táborok parancsnoka, mint a *Vezetők Lapja* szerkesztője 1971-től 1994-ig, 80 számot nyomdába adva. A vezetőképzőtáborok és a Szövetség fő lelki gondozója. Rendszeresen vezetett lelkigyakorlatokat az USA-ban, Kanadában, és Argentínában. 1959 óta minden észak-amerikai jubileumi táboron, tiszti konferencián és akadályversenyen jelen volt, a vk. táborokról csak egyszer volt távol operációja miatt. Európában és Dél-Amerikában is több táboron vett részt. Az egyéni beszélgetéseket, cserkészszakembereket, keresztlőket és gyóntatásokat sokaságát nem lehetne felsorolni. Boldogan és hálával emlékszik vissza élete e korszakára. Sok száz külföldön élő magyar, vagy magyarszármazású fiatal talált benne barátokra és lelkiatyára.

Az emberebb ember és magyarabb magyar jelszóval kapcsolatos gondolatai

Voltak rendtársai, akik csóválták a fejüket, hogy miért foglalkozik ilyen profán társasággal, s miért nem fordítja energiáját inkább egy vallásos ifjúsági egyesület fellendítésére. Atyának tömör válasza: „Először is a cserkészlet nevelési módszerét kitűnőnek tartom, nem szavakkal hanem az étellel nevel. Az igaz, hogy a cserkészlet természeténél fogva nem hitbuzgalmi egyesület s nem vállalhatja a rábízott fiatalok vallási, erkölcsi nevelésének e g é s z feladatát. A vallás-erkölcsi nevelés elsősorban a szülői ház, az egyházak és a hitoktatók feladata. Tekintve azonban, hogy a cserkészlet, főképp a magyar cserkészlet, az 'emberebb ember' kialakítását választotta feladatául, a

fiatalok vallás-erkölcsi neveléséből is ki kell vennie a részét. Ahol ezt elhanyagolják, ott nem cserkészettel állunk szemben, még akkor sem, ha a vezetők és fiatalok cserkészjelvényt és egyenruhát viselnek.” Ennek a célnak szolgálatára alapította a „Pisztráng Őrsöt”, amely azoknak szellemi összefogása, akik őszintén hisznek a cserkész törvények érvényességében, komolyan igyekeznek saját életüket e törvények szerint élni, és külön ígéretet tesznek, hogy a cserkészeten belül mindenütt szembeszállnak a rosszal, az árral szembe úsznak, és igyekeznek másokat is magukkal ragadni. Az ígéretet mindenki Istennek és önmagának teszi. A nevet Mécs László „Pisztrángok példája” c. verse sugalta.

Ugyanakkor néha úgy érzi, hogy a külföldi cserkészlet magyarságtudata és a magyar értékek, hagyományok ápolása erősebb mint a magyarországi fiatalokban. Volt egy irányzat a külföldi cserkészletben, amely talán nem is elvben, de néha gyakorlatban olyan nagy hangsúlyt fektetett a magyarságnevelésre, hogy az emberebb ember kialakításra nem maradt elég erő. Voltak, akik szinte kizárólagosan a magyar népi értékek ápolását, a magyarságismeret gyarapítását szorgalmazták. Gyakran nem is a magyarság volt a fontos, hanem a „magyarkodás”, ami szerinte nem más, mint szellemi önkielégítés, öncélú, a magyar nép sorsát kevésbé érintő magatartás. Ezzel a helyzettel mindvégig harcolt, bár sohasem kételkedett ezen irányzat képviselőinek jóakaratában. Gondolatait hazaköltözése előtt a Pisztráng Őrs tagjai számára utolsó Pisztráng levelében - amelyeket 1981 és 1992 között írja, majd 2002-től újra - foglalta össze.

„Ne értsetek félre - írja, és mindezt fontosnak tartja - de azért csak ez nem elég: mit ér a magyar, ha gazember? *Csak az lehet magyarabb magyar, aki emberebb ember is.* Az igazi emberség útját viszont az emberré lett Isten, Jézus Krisztus mutatja, és mégis a kereszténység csak kulcsin sok magyar életében. A keresztény magyarság az igazi, mert nemzeti. Illyés Gyula emlékeztet: „A nemzeti jogot véd, a nacionalista jogot sért.” Igenis értékeljük és ápoljuk nemzeti és népi értékeinket, de ne csináljunk belőlük bálványt. A bálvány istenpótlék, az igaz, az éltető Isten helyébe lép. Nekünk cserkészvezetőknek azon kell lennünk, hogy cserkészeinkben a magyarabb magyarság az emberebb emberséggel párosuljon. Ennek elengedhetetlen feltétele, hogy a mi kereszténységünk ne csak vékony zománc legyen, hanem életformáló erő...”. Hozzáfűzi „...lesznek bizonyára olyanok, akik e szavakat kemény beszédnek tartják.” Azonban úgy véli, hogy most amikor befejezi 45 éves külföldi tartózkodását azért, hogy otthon magyar népe szolgálatába álljon, joga van kimondani őket.

A lelkipásztor

A tanítás mellett sokat lelkipásztorkodott is. 1981 óta évente kétszer megírja lelkipásztori leveleit is. A Fordham Egyetemről 1962 és 1994 között a hétvégeken kijárt az amerikai Chantal Szent Franciskáról elnevezett plébániára Long Island-ra, a Wantagh nevű kis városba. Vallomása szerint ez élete nagyon szép részéhez tartozik. Itt érezte igazán papi hivatásának kibontakozását, mert azt gyakorolni tudta. Generációkat látott itt felnőni, akik életében jelentős szerepet játszott mint pap és akik jelentős szerepet játszottak az Atya életében. Különösen tizenévesekkel foglalkozott, rajtuk keresztül megismerve családjaikat is. Magyarországon az emberek sok rosszat mondanak és gondolnak Amerikáról, ezek nem ismerték az ő Wantagh-i híveit, akik melegszívű, szerető, egyházhű és nagylelkű emberek voltak. Szerinte ezeknek az embereknek egyházhűségük és mély hitük nemcsak a vasárnapi misére járásban mutatkozott meg, de nagyon sokan vettek részt az egyházközség hétköznapi munkájában is: beteglátogatás, szegények gondozása, az egyedülálló öregek látogatása, gondozása, önkéntes és ingyenes hitoktatás a nem katolikus iskolába járó gyerekek számára, keresztségre, bérnálásra, házasságára való felkészítés, a gyászolók felkarolása, segítség a temetés rendezésében. Atya ezt az egyházközséget a szeretet közösségének nevezi. A papok a laikusokat nagykorú keresztényeknek, egyenértékű munkatársaknak tekintették.

A *Long Island Catholic* 1992-ben cikket közölt Atyáról „Orient Express - Love for priesthood propelled Cold War Escape” (A papi hivatás szeretete által hajtott hidegháborús menekülés) címen. A cikk többek között megemlíti, hogy Pécsett, a jezsuita gimnázium tanulójaként még világosan emlékszik az amerikai bombázókra, akik hazánkat akkor célpontba vették a 1944-es német megszállás alatt.

Az akadémiai légkör és a pasztorációs élet összefonódása volt ez. Ez nem lett volna számára lehetséges ha nem a jezsuita hivatást követte volna.

Wantagiban alakult ki a szokása, hogy a fiatalokat arcon legyintse, ebből lett a „szeretet-pofon.” Ez egy különös kapcsolatot hozott létre a „pofozott” és a „pofozó” között. A fiatalok sorba álltak a „pofonért” mielőtt bementek a templomba. Ha valakit kihagyott, bánatos szemmel jött és megkérdezte: „Mi bajod van velem, miért nem adtál pofont?” Az Atya elbeszélése szerint, egyszer egy új plébános jött az egyházközségbe, nála jóval fiatalabb ember és látta, hogy a fiatalok hogy reagálnak a pofonra, ő is megpróbálta. De azok egyből leállították: „Nana! Azt csak Ádám atyának szabad.”

A rendtartomány és annak küldetése

A Fordham-i 32 éves tartózkodása alatt a magyar rendtartomány szolgálata mindig jelentős szerepet játszott életében. A tartományfőnök 1955-ben a Provincia központját áttette a Fordham Egyetemre, ahol ő akkor már tanított. Atya 1962-től a tartományfőnök asszisztense és helyetteseként szolgált 1965-ig. A Páter Generális 1968-ban kinevezte tartományfőnöknek, ahol a tanításon kívül több feladat várt rá. Ilyen volt a személyes kapcsolattartás a provincia minden tagjával, azok beszámolóinak meghallgatása és küldetésük megerősítése, munkaterületük kijelölése, a helyi előljárókkal való tárgyalás.

Vizitációs útjain és New York-ban is gyakran feltették neki a kérdést: Mi értelme van a külön magyar provinciának Nyugaton? Mi az ami igazolja egy külföldi magyar jezsuitákból álló provincia létezését és van-e ebből az okból fakadó speciális küldetése? (*Akár a magyar cserkésznek. Szerk.*) Miért nem olvadnak be a helyi provinciába, ahol élnek és dolgoznak? A válasz mindig abból az alapvető meggyőződésből fakadt, hogy az isteni Gondviselésnek terve van velük. Nem véletlen, hogy annyi magyar jezsuita külföldre került. A körülmények, az „idők jelei” világosan eléjük állították kötelességüket: az Isten magyar népének szolgálata itt külföldön és odahaza. Az Atya meggyőződése, hogy mint provinciának istenadta hivatásuk volt a magyar egyház szolgálata is. E hivatás betöltéséhez az egész provincia összefogása és közreműködése szükséges.

Az egyház és a provincia szolgálatában

Noha az Atya amerikai állampolgár, nem feledkezett meg szülőhazájának egyházáról sem. A rendszerváltás új lehetőségeket nyújtott a magyar egyháznak és társadalomnak de ennek ellenére az egyház a magyar élet peremén állt. Megjegyzendő, hogy a magyarországi és a vasfüggöny mögötti országok még ma is érzik a nyomást és igyekeznek ettől megszabadulni. A felmérések szerint közel 400 jezsuitát üztek el vagy börtönöztek be. A kommunista időszak 1950 és 1989 közötti korszakában becslések szerint a magyarországi fiatalok 1%-a nak volt kapcsolata az egyházzal.

Ádám atya 1992-ben engedélyt kapott hogy a magyarországi jezsuiták részére gyűjtéseket indítson és ezzel teljes mértékben foglalkozzon. A cél: 20 fiatal magyar noviciust kinevelni a rendnek. A Magyar Jezsuita Provinciának gyűjtött 425 000 dollárt amerikaiak adták össze, ami anyagi szempontból megkönnyítette a provincia lábraállítását. Említést érdemel, hogy ez időben, sok változáson ment át az ország de nem elég gyorsan. Az egyház a magyar élet peremén állt.

„Az emberek 40 év alatt változnak - mondja Atya - és sok magyar az egyháztól eltávolodik és nem ismerik Istent. A köztisztviselők, sokan közülük a régi kommunista rendszer napszámosai, nem hajlandók az elkobzott egyházi vagyonekat, ingatlanokat visszaadni. Pl. a régi jezsuita noviciátus ma az állami határőrség központja. A szocialista gazdaságtól való átmenet a piacgazdaságra hosszú idő kérdése.”

Elöljárója kívánságára, 1994 júliusában, 45 éves külföldi tartózkodás után visszatért Magyarországra, hogy ott a rendtartomány szolgálatába álljon, mint tartományfőnök helyettes, a tanuló rendtagok előljárója és tanulmányi felügyelője.

Két évre rá a rendfőnök óhajára, átvette a Jézus Társasága magyar rendtartományának vezetését. Az ő tartományfőnöksége alatt épült fel Szegeden az új noviciátus és került a Szent Ignác Szakkollégium a jezsuita rend joghatósága alá. Hivatali ideje leteltével 2002 augusztusában Ádám atya a miskolci jezsuita közösségbe került, hogy ott „főállásban” az iskolanevelő testület és tanulók lelkigondozásával foglalkozzon, valamint a tanuló rendtagok kiképzését továbbra is felügyelje. 2004-től a miskolci jezsuita közösség előljárója is.

Búcsú és néhány gondolat

„A búcsú nehéz volt. Nehéz felszámolni a múltat - írja - és itt hagyni a jelent amikor a „jövő” sem nagyon biztató. Az emberek egész lelkivilága megváltozott és ehhez nehéz hozzászokni.” Sajnálattal tapasztalta a magyar nép lelki romlását. Ám tőle telhető készséggel mondott igent a kihívásra, ahogy lelkismerete ezt kívánta. Ha nemet mondott volna hűtlen lett volna önmagához. Ahogy sokszor mondta: „...amikor magyarságnevelésről volt szó, az sohasem lehet öncélú, hanem mindig a magyar sorshoz való kapcsolódást kell szolgálnia. Az engedelmesség és lelkismeret azt mondta, hogy népünknek most van rá szüksége, tehát nem mondhat nemet.” Nehéz szívvel, de megbékélve hagyta itt a Nyugatot. Bizakodással nézi a külföldi magyar cserkészlet jövőjét. Úgy érzi munkája nem volt hiába. A még Magyarországról hozott erkölcsi alapokat itt is őrzik. Úgy látja, hogy egyre több fiatal vezető ébred rá a 10 cserkésztvény fontosságára, és hogy azok komolyan vétele nélkül nincs cserkészlet. A Pisztráng lelkiség növekedése optimizmusának oka. Bizalom a Bodnár Gábor utódaiban a gyümölcsét meg is hozta, hisz a külföldi magyar cserkészlet noha létszámban leapadt, de tartja erkölcsi erejét.

Kívánjuk, hogy az „Atya” még sok éven át szolgálja magyar népét, egyházát és a magyar cserkészletet.

*Fischer Viktor, Wantagh, New York, USA
A Pisztráng őrs tagja*

-oOo-

"Meg kell tanulnunk, és elsősorban a jövő nemzedéknek a tudatába bele kell égetnünk, hogy a népért végzendő munka nem külön foglalkozási ág, hanem a hivatással elválaszthatatlanul együttjáró kötelesség. Aki a közösségből él, az a közösségnek munkával és felelőséggel tartozik." *Márton Áron*

GYAKORLATI CSERKÉSZPEDAGÓGIA

A próbáztatás

Irányelvek a gyakorlati cserkészpédagógiához. Ez a cikk a Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség által kiadott „Cserkész” c. lap 1996 áprilisi számában jelent meg.

A cserkész gyakorlati munkája fogható eredményekre, készségekre, ügyességekre elsajátítására törekszik. Szólnunk kell tehát itt, a részletekre való áttérés előtt, az eredmények megállapításának legfontosabb és leghasználhatóbb eszközéről, a próbáztatásról is.

A próbáztatás alkalmát jól fel kell használni, mert ekkor a cserkész figyelme fokozottan fordul az ismeretanyag felé. A vezető szerepe kettős: egyrészt meg kell ítélnie a próbázó tudását, másrészt oktatnia is kell. Régi megállapítás, hogy rossz az a próba, ahol a jelölt nem tanult semmit!

A próbáztatás más, mint az iskolai felelés, más mint egy referens előadása, más, mint a katonai jelentéstétel.

Főbb irányelvei:

1. Egyszerre csak egy-két próbapontot vegyünk ki. Egyik próbát sem lehet egy összefüggésen összes próbapontjaival letenni. Ez nemcsak könnyűvé és komolytalanná tenné a próbáztatást, de egyenes bűzdítés volna arra, hogy (mint a vizsgára) csak a próbákra „készüljenek”, vagyis olyan szempontból, s annyira foglalkozzanak a próbák anyagával, amennyiben a csapatban kifejlődött gyakorlat szerint a konkrét alkalomhoz, a próbázáshoz szükségesnek látszik. Az összefüggés idejét úgy kell beosztanunk, hogy mindenki pontonként mutassa be, mire vitte.

2. A próbát az vegye ki, aki igazán ért hozzá. Ha olyan próbát a parancsnok személyesen vesz ki, amelyben kellő jártassága nincs, hívjon meg szakértőket, de semmi esetre se segítsen bemutatni járatlanságát azzal az elleplezéssel, hogy elemi dolgokat kérdezve átsiklik a próbapont mélységein, mert ezt a gyerekek azonnal észreveszik. Ezzel felületességre tanítana és megcsalná önmagát és kis cserkésztestvérét!

3. A próbáztatás mindig legyen gyakorlati. Ha a cserkész a címet ismeri, rajzolja is meg, ha Magyarország földrajzától van szó, készítsen vázlatot, általában úgy mondja el anyagát, ahogy azt egy nálánál kisebb gyerek is világosan megérthetné. A csomókat kösse meg, a cserkészindulót énekelje el, az útjeleket rajzolja le, vagy készítse el. A próbáztató cserkészvezető pedig a noteszében nézze meg, hogy mindez be van-e rajzolva. A tisztelgéseket mutassa be, a vezénylést, a rendgyakorlatot csinálja meg, hajtsa végre, önméretei alapján határozzon meg mértékeket, stb.

4. Minden feltett kérdése adjuk meg a helyes választ. Ha valamely kérdésben a jelölt nem tájékozott, meg kell ragadnunk az alkalmat arra, hogy ezt pótoljuk. Néha csak az a nem tudás oka, hogy arról az összefüggésről hiányzott, vagy akkor nem figyelt, amikor erről volt szó. A cél a próbáztatáskor az is, hogy tudásában megerősítsük. Tehát „jobb későn, mint soha”, ez a legjobb alkalom az oktatásra, mert most a gyerek a próbára szegezi a figyelmét. Helytelen lenne, ha kíméletből kiengednénk a témakörből és más kérdést adnánk.

5. A próbapont teljes anyagának ismeretéről győződjünk meg. Ez nem azt jelenti, hogy minden feltehető kérdést adjunk fel, hanem azt, hogy kivétel nélkül minden ismeretsoport kerüljön szóba. A tábori munkákkal kapcsolatban ne csak a tűzhelyféleségeket kérdezzük, hanem a sátor és szerszám kezelést, karbantartást, táborépítést, csinosításokat, stb. is. Az

elsősegélynyújtásból ne csak a kötözéseket csináltassuk meg, de a test szerkezetét, a mérgezéseket, a sebesültszállítást, stb. is vegyük elő. Hazánk történetéből minden századból adjunk fel kérdést és így tovább.

6. A próbáztatás hangja legyen nyájas, barátságos. Nem bíró áll itt szemben azzal, akit meg kell ítélnie, hanem az életre készülő gyerek mondja: én így készültem elő, mondd meg, mi a jó és hogyan kell helyesbítenem, mi a rossz. Nekünk ne arra irányuljon a figyelmünk, hogyan tudjuk készülésbeli munkáját lezárni, hogy „osztályozhassunk”, hanem a jövőjére, módszerére és alapos munkája kialakulására nézzünk. A cserkésznek, a csapatnak és a hazának akkor teszünk szolgálatot, ha próbáját esetleg el nem fogadván, buzdítólag más időhatárt adunk neki, részletezve, mit és hogyan pótoljon. Ne érezze magát „megbukottnak”, hanem azzal az érzéssel távozzék, hogy most már tudja, mit kell tennie, és azzal a szándékkal, hogy azt meg is fogja tenni. A próbáztatás során csak kétféle eredményt adhatunk: *megfelelt - nem felelt* meg. A negatív esetekben segítsük a gyereket lelkileg is az ismeretek pótlásában egyaránt.

7. A próbáztatás legyen nyilvános. A csapat bármely tagja ott lehessen, sőt jobb is, ha többen vannak és szívesen vannak ott, mert hiszen tanulási, ismétlési alkalommá igyekszünk formálni és felhasználni a próbáztatást. Ha valaki azonban beleszól, ha sűg, egy figyelmeztetés után küldjük ki. Amilyen hibás volt pl. az az eset, amikor egy vezető berendelte az egyik őrsöt, hogy 4-6 óra között tegye le az egyik magasabb fokú próbát, mert a külügyi hivatal ehhez kötötte a külföldi kiutazási-táborozási engedély kiadását, éppoly helytelen, ha a parancsnok az irodába visszavonulva négy szemközt veszi ki a próbát. Ez könnyen meg is ingathatja a vezető pártatlanságába vetett hitet.

8. A próbát egyénenként - de nyilvánosan - vegyük ki. Bár helyes, ha a próbákat anyagcsoportonként készítjük elő és többek próbáját hallgatjuk meg egy összejeövetelen, a gyerekeket csak egyénenként kérdezzessük. Ennek az a célja, hogy a vezető is központosíthassa figyelmét a próbázó irányában.

9. Ne engedjünk el próbapontot. Arra van lehetőség, hogy egyes pontokat mással helyettesítsünk (pl. súlyosan mozgáskorlátozott gyerektől ne követeljük az úszást). Ez indokolt lehet. Ezen túl előre ne írjunk alá próbát, még ha csak „hitelezésről” van is szó, anélkül, hogy a követelményeket meg ne kívántuk volna. Különösen vonatkozik ez a *vallási ismeretek* pontjára. Meg kell követelnünk, hogy az illetékes (azonos vallású lelkész, hitoktató) írását elhozza és a *helyes magatartásra*, melynél ne csak a gyerek magaviseletét a csapatban, hanem a próbapont egyéb követelményeit is bíráljuk meg.

10. Különösen ügyeljünk az őrsvezetői és rajvezetői próbákra. Ezek előkészítésére sok gondot kell fordítson a csapat - vagy a kiképző tábor - parancsnoka és más cserkészvezetője. Jó eredmény csak akkor remélhető, ha a próbát mintaszerűen vesszük ki, úgy, ahogy szeretnénk, hogy ezek a fiatal segítők a még fiatalabbaktól majd kivegyék. Ha ez a próba gondos és minden részletre kiterjedő, önmagunknak segítünk sokat, mert az ilyen vezető szintén nagy és komoly dolognak tartja az általuk vezetett cserkészek adatait nyilvántartani. Vegyük szemügyre, tudnak-e hibát beismerni, tudnak-e titkot tartani, ha kell, hallgatni, hibáikról leszokni, önmagunkat meggyőzni, ismerik-e a Szövetség eszmevilágát, tudják-e, hogy hogyan illeszkedik be a csapat munkája a mozgalomba, a Szövetség munkájába. Szóval vegyük ki próbájukat úgy, hogy értük nyugodtan felelősséget vállalhassunk.

Sík Sándor, Surján László

"Nem elég törvényeket hozni. A törvényeket tartalommal kell kitölteni és meg kell azokat valósítani mindennapi munkánkban." gróf Teleki Pál

Szertartások

A cserkésznevelésben fontos szerepet játszanak a szertartások. Mivel más szervezetekben egyre ritkábban találkozunk ilyen jellegű hagyományokkal, a cserkészlet ezen a téren még fontosabb. Mint minden cserkészprogram, ez is alapos előkészítést kíván.

Ha megkérdeznének mi volt az, ami nemcsak közel hozott hanem szorosan össze is kötött bennünket a cserkészlettel, az biztosan egy emlékezetes szertartással lehetett összekötve. Eszünkbe jut talán egy felejthetelen tábortűz, melyet varázsként egy közeli fából suhanó égő nyílvevessző gyújtott meg, egy megható fogadalomtétel, egy nagyon hatásos hazafias ünnepély, egy titkos avatás egy őrsebe, vagy amikor büszkén álltunk mint nyertes őr egy központi versenydíj kiosztásnál. Tulajdonképpen a mi magyar cserkészletünk majdnem minden mozzanata a keretmesék használatára alapszik, ami nem más mint egy "nagy szertartás" amit tudatosan ápolnunk kell, hogy hagyományossá váljék a csapat életében.

Óriási rejtett erő van egy emlékezetes, jól megrendezett szertartásban, amely megragadja az újonc lelkét, megtartja őt cserkészévein át lelkes cserkésznek, és így biztosítja a cserkészlet jövőjét. Kitűnő eszköz a szertartás a sikeres csapatmunkában, sőt elengedhetetlen a cserkész romantika kiépítésében, mert ez kovácsol össze minden egységet.

Egész éven át kell találunk kell alkalmat változatos, érdekes szertartások felhasználására. A legideálisabb szertartás közös élményekre épül. Például, még Németországban a haború után Beo Feribá' raja egy portya alkalmából rábukkant egy meglőtt halott őzre, rögvest haza vitték, jó paprikást főztek belőle, majd a bőrét feldolgozták és mindenki kapott egy darabot rajtitokként. Egy másik rover őrnek szertartásszerűen minden meglőtt vadállatot együtt kellett elfogyasztaniuk, így az őr minden tagja már evett kigyót, teknősbékát, mókust, és kisebb-nagyobb madarat is.

Különlegessé tehetjük az **évnyitó összejövetelünket** egyszerű, rövid de hangulatos szertartásokkal. Ima után jöhet egy "névsorolvasás", amikor a csapatparancsnok egy nagy jelenléti táblát tartva felolvassa az őrök neveit akik akár őrsi csatakiáltással, őrsi indulójukkal, vagy egy eredeti taps ritmussal (pl. 1-2-3-4; 1-2,1-2; 1-2-3-4; 1-2,1-2; 1-2-3-4; 1-2-3-4) jelzik jelenlétüket. Aztán sor kerülhet az új tagok bemutatására egy kis szertartással: a csapat kört alkot, kezeket elengedik, balra átfordulva, jobb kezét feltartva elindulnak a körbe pl. "xy...(új tag neve)...Állj be katonának" című énekkel az új tag elindul ellenkező irányba jobb kezét feltartva, mindenki kezét megérintve s így az egész csapattal "kezet fog." Ilyenkor lenne időszérű az újonnan képzett vezetők elismerése, méltatása is. Az összejövetel végén leadhatjuk a "barátság kézszorítást", amikor egy nagy kört alkotva mindenki maga előtt keresztbe teszi karját és jobb kezével megfogja a mellette lévő bal kezét. A csapatparancsnok bal kezével megszorítja a mellette állónak jobb kezét és mindenki továbbadja ezt az "el nem szakítható" barátság jelét. Mikor a csapatparancsnokhoz visszajön a kézszorítás, hangos csatakiáltással búcsúznak a cserkészek egymástól.

Az őrsi szellem kiépítésénél teljesen bensőséges legyen a szertartás. Legyen egy titkos helyünk ahol titokzatos légkört teremtünk és kitaláljuk az őrsi titkos beszédet, kézfogást, jelvényt, indulót, stb. Az őr tagjaiban megszületik egy büszke őrsi szellem, mert úgy érzik, hogy egy rendkívüli, páratlan egységhez tartoznak, ami szorosan összefűzi őket egész életükön át. Találjunk ki egy titkos őrsi kézfogást, például kört alkotva, bal kart a kör közepe felé tartva, bal hüvelykujj nyújtva, megfogjuk a szomszéd bal ujját míg jobb kézzel tisztelgünk, kívánva egymásnak "jó munkát, jó hetet..."

Jelöljük ki egy "jótett hónapot", aminek célját egy rövid kis szertartással ismertetjük. Tudjuk, hogy akkor vagyunk igazán boldogok ha másnak örömet szerezhetünk, időnket másokért

feláldozzuk, hasznosak vagyunk, többek vagyunk mint az átlagember. Adjunk egy konkrét "jótett" feladatot az őrsöknek, például: találjanak ki az őrsök egy-egy pénzgyűjtési akciót, az összegyűjtött pénzükkal állítsanak össze egy "szeretet csomagot" amit elküldenek az árváknak Dévára.

Próbák megállása alkalmából, egyszerű kis szertartás keretében adjuk át a próbajelvényt cserkészeinknek a csapat jelenlétében (esetleg a szülőket is meghívhatjuk), röviden ismertetve a próba lényegét, emeljük ki az egyéni sikereket mert így érzi a cserkész, hogy fontos teljesítményt ért el és serkenti a következő próba sikeres megállására.

Csapattáborban adódik a legtöbb alkalom szertartásokra, hiszen egy egész hétig együtt van a csapat. Néhány példa: kürtszó ébresztőnél, tárogató takarodónál, első tábortűznél az új cserkész gyújtja meg a tüzet, fáklyás felvonulás utolsó tábortűzhöz. Főleg a napközben közösen átélt eseményekből születnek a legemlékezetesebb szertartások.

Komoly szertartások közé sorolhatjuk az **ígéret**, **ill. fogadalomtételt**, valamint a hazafias ünnepélyeket. Mindig törekedjünk eredeti, változatos programok összeállítására, ami megragadja cserkészeinket. A tervezésbe feltétlenül vonjuk be a vezetői kart. Ügyeljünk a különböző korosztályok felfogóképességére, mert így érjük el legfőbb céljainkat: a magyarságszerető, hazátszerető, hazátszolgáló cserkészek kinevelését.

Mire kell ügyelnünk egy szertartás sikeres megrendezésénél?

Mindig tartsuk szem előtt a vezérgondolatot, ill. keretet, ami legyen látványos, felemelő, lelkesítő kell legyen. Ideálisan, amikor csak lehet, vonjuk be cserkészeinket a tervezésbe ami több célt szolgál. Így lesz a szertartás fontos és jelentős cserkészeink számára, nem csupán egy "előadás" amin éppen részt vettek. Büszkék lesznek arra a programra amit összeállítottak, mi pedig meg leszünk lepve milyen sok eredeti ötlet születik egy-egy ilyen alkalomkor. Fordítsunk külön gondot a részletekre is, például ki lesz a szertartásmester aki megkezd a szertartást és hogyan, ki kezd az éneket, ki felelős a kellékekért, stb. Formális szertartásokat gyakorolni kell, hogy ne legyen fennakadás, legyen érthető és látványos, minden résztvevőnek legyen valami szerepe. Sosem szabad "muszájból" összezsapni egy rendezvényt; inkább ne rendezzünk semmit.

Eszelgetek ki sok jó, hangulatos szertartást mert így építünk életre szóló emlékeket és teremtünk maradandó kapcsolatot cserkésztestvéreinkkel. Ehhez kívánok Nektek sok sikert!

DoM

-o0o-

Mit mondunk? Miről beszélünk?

Magyarázat a cserkészetről mint önnevelési mozgalomról.

Nem gyűlést tartunk, hanem összejövetelt!

A lélektannak ma már elfogadott tétele, hogy a szavak, kifejezések, amiket használunk, nem csak kifejezik gondolatainkat, hanem alakítják is gondolkodásunkat. Az, hogy a sajtót és a hirdetéseket — legalább is Északamerikában — „felnőtt szórakoztatásnak“ (adult entertainment) kezdték nevezni, amit azelőtt „piszkos“ vagy „mocskos“ jelzővel illettek, nemcsak a közérkölcsváltozásának volt a jele, hanem társadalmilag elfogadhatóvá is tette az ilyen alkotásokat.

De mi köze ennek a cserkészethez? A példának nyilvánvalóan nem sok, de annak már igen, hogy a szavaknak, kifejezéseknek, amiket a cserkészzel kapcsolatban használunk, igenis kihatása van arra, hogy milyen a cserkészletünk. Ahogyan a cserkészetéről beszélünk, menthetetlenül

befolyásolja azt, hogy hogyan cserkészkedünk és, hogy mások hogy gondolkoznak a cserkészetről. Mivel pedig „a vezetés elsősorban példa“, ez cserkészetünk jövőjét nemcsak befolyásolja, de bizonyos mértékben meg is határozza azt.

Az évek, évtizedek alatt olyan kifejezések lopakodtak be nyelvünkbe, amik komoly mértékben kihathatnak cserkészetünkre. Ennek csak részben volt az az oka, hogy fiatalabb vezetőink magyar nyelvismerete egyre hiányosabb: a Magyarországon nevelkedett idősebb vezetők nyelvérzéke is egyre gyengül. Tisztában kell lennünk azzal, hogy legtöbbször 50 évvel ezelőtti, vagy még régebbi magyart beszélünk, és az állandó nem-magyar légkör is menthetetlenül árt nyelvünknek. Ezért fontos vigyáznunk arra, mit is mondunk. Ellentmondásnak látszik, de ez talán különösen most fontos, amikor egy új magyar kivándorló csoport gazdagítja sorainkat. Eddig, például a vezetőképző táborokon, sokszor a legegyszerűbb kifejezéseket is meg kellett magyaráznunk, így biztosítani tudtuk, hogy a fiatal vezetők szavainkat félreértés nélkül, úgy értelmezik, ahogyan mi. Most azonban készen kell lennünk arra, hogy azok, akik talán most hallanak először a cserkészetről, pontosan azt értik, amit mondunk, akkor is, ha mi éppenséggel nem azt akartuk kifejezni.

Talán a legnagyobb változatosságot azokban a kifejezésekben találjuk, amelyek a cserkészek együttlétét jelölik. Azért kellett ezt ilyen kacifántosan leírni, mert erre hol „gyűlést“, hol „foglalkozást“, vagy egyszerűen „cserkészetet“ mondunk. A legkevésbé ártalmas ezek között a „cserkészet“, mert hiszen az igaz, hogy ami ott és akkor történik, az cserkészet. De amikor ezt olyanformán használjuk, mint „megyek cserkészetre“, vagy „mikor lesz vége a cserkészetnek“, akkor ez a kifejezés azt (is) jelenti, hogy az, és *csak* az a cserkészet, ami ott és akkor történik. Van-e olyan vezető, aki még ne hallotta volna „de most nincs cserkészet!“, amikor az „oszolj!“ után rászólt egy gyerekre, hogy beszéljen magyarul? Ha csak az a másfél-két óra, amit együtt töltünk, csak az a cserkészet, akkor a gyerekek igaza van. Ha azt akarjuk, hogy akiket vezetünk azokban megérjék a meggyőződés, hogy minden nap minden percében cserkésznek, akkor jobb, ha nem hívjuk a heti két órát „cserkészet“-nek.

Együttlétünk ne is legyen se „gyűlés“, se „foglalkozás“.. A Magyar Értelmező Kéziszótár szerint egy gyűlés az „közösségi jellegű tanácskozás“ vagy „sok embernek szónoklat meghallgatása, (politikai) nézetek, követelések hangoztatása végett való összeseregglése“. A „foglalkozás“ idetartozó meghatározása pedig „az a tény, hogy valakivel foglalkoznak“, „oktatási, kiképzési időben terv szerint végzett tevékenység“. Egyik sem igazán cserkészet, mert egyrészt feltételezi, hogy a szónok, elnök, a személy, aki a többiekkel „foglalkozik“, az lényegében nem tartozik a közösséghez, másrészt a „résztvevők“ nem a legfontosabbak, hanem ők a hallgatók, ők azok, akikre a tevékenység irányul. Ez egészen nyilvánvalóvá válik, ha a Szótár többi hasonló címszavát is átböngésszük, mint „foglalkozik“, „foglalkoztat“, stb.

Sokkal találóbb az „összejövetel“, ami „több embernek megbeszélte helyen és időben való találkozási tárgyalás vagy szórakozás végett“. Barátok nem „gyűlést tartanak“, hanem összejönnek, nem azért, hogy valaki foglalkozzon velük, hanem mert együtt akarnak lenni, mert az jó, mert együtt jól érzik magukat. Ez az szó azt is kifejezi, hogy ami történik, annak az önkéntesség az alapja, azért *jönnek össze*, mert együtt akarnak lenni. Ez természetesen azt is jelenti, hogy akik összejönnek, elfogadják a közös elveket, célkitűzéseket.

Hasonlóan problémát okoz, amikor a cserkészetet „nevelési intézmény“-ként határozzuk meg. Ez valószínűleg azért került a szótárunkba, mert nagyon nehéz egy pár szóban elmondani, mi is a cserkészet olyanok részére, akik nem ismerik. Viszont éppen ezekkel szemben rendkívül fontos, hogy meghatározásunk ne legyen félrevezető. Megint az Értelmező Szótárt véve alapul, „intézmény“ az *intézet* szó régies alakja, ami viszont „valamely sajátos feladatra szervezett (hivatalos) intézmény“. Mint látjuk, a Szótár maga is kénytelen a két kifejezést egymással

meghatározni; az „intézmény“-nek magának meghatározása, „valamely közösségi célra létesített, bizonyos személyi kerettel rendelkező társadalmi vagy állami szervezet“. A szó „hangulata“ tehát azt jelzi, hogy itt valami „hivatalos“, autokratikus, talán bürokratikus valamiről van szó, aminek fizetett személyzete van. Jellemző, hogy valamikor, a háború előtt, nevelési intézménynek mondták az úgynevezett „javítóintézeteket“, ahová fiatalok bűnözőket és kezelhetetlennek ítélt gyerekeket küldtek. A cserkészetet vagy a Szövetséget intézménynek nevezni tehát mindenképpen helytelen.

Kérdéses az is, hogy mondhatjuk-e, hogy a cserkészet „nevelő“. Sok mindenre lehet, sőt kell nevelni egy fiatalot, tehát „szellemi és erkölcsi fejlődését tudatosan irányítani, különösen leendő hivatására tervszerűen előkészíteni“. Mint vezetők vitathatatlanul segíteni is akarjuk őket („nevelni“ egyik meghatározása), hogy emberebb emberek, magyarabb magyarok akarjanak lenni, de, hogy ezt életükben valóban meg is tegyék, sőt, már az is, hogy meg akarják tenni, az elsősorban önnevelés kérdése. Ezért mondjuk magunkat vezetőnek, nem pedig nevelőnek.

Hogyan határozhatjuk meg tehát, mi is a cserkészet, mi a Szövetség?

Cserkészet, tehát a Szövetség is, csak akkor létezik, ha a tagjai akarják. A legtöbb más hasonló egység, pl. egy klub, egyesület, intézet, stb. abban a pillanatban létezik, ha hivatalosan „megalapítják“. Összeállhat három ember, az egyik az elnök, a másik a titkár, a harmadik a pénztáros, és alapítanak egy klubot vagy egyesületet, és az létezik, akár van tagsága, akár nincs. A kormány megalakít egy intézetet, ami jogilag, „papíron“ létezik még mielőtt egyetlen személyt kineveztek vagy felvettek volna annak vezetésére és működtetésére. Cserkészet csak akkor létezik, ha vannak cserkészek. Még alapszabályunk is azt mondja, hogy legalább 12 cserkésznek kell lennie ahhoz, hogy egy csapat létezzen. Jelleget tekintve a cserkészet tehát *mozgalom*, nem intézmény. Mint előbb láttuk, a magyar cserkészet célját csak önneveléssel lehet elérni, tehát *önnevelési mozgalom*.

Ha Szövetségünket, vagy általában a cserkészet célját tömören, a nem-cserkészek számára is érthetően akarjuk meghatározni, azt talán valami ilyen módon lehetne megfogalmazni: *önnevelési mozgalom, melynek célja fiatalokat segíteni, hogy jellemes emberek és jó honpolgárok legyenek.*

A szavak, amiket használunk, alakítják gondolkodásunkat. Az angol kifejezés, *say what you mean, mean what you say*, szójáték, lehetetlen lefordítani. Az értelme azonban fontos: amit mondasz, fejezze ki gondolatodat, szándékodat, véleményedet; amit meg kimondasz, azt gondold komolyan. Ha fontos számunkra, mint vezetőknek, a cserkészet, érdemes meggondolni, mit mondunk róla.

Glaser János cscst., Montreal, Sajtóosztály vezető

-oOo-

Indító gondolatok cserkészbeszélgetésekhez erkölcsi témákról

A 2006-07-es tiszti konferenciák főtémája a cserkészies életmód volt. A teljes anyagot ezeken kiosztották. Az alábbi írás összefoglalja a beszélgetéseknek Eme fontos és időszerű témát különösen a csapatparancsnokok figyelmébe ajánljuk.

*„Csak akkor születtek nagy dolgok,
Ha bátrak voltak, akik mertek
S ha százszor tudtak bátrak lenni,
Százszor bátrak és viharverték.”
(Ady Endre: A tűz csíholója)*

Mintha nekünk, cserkészeknek írta volna Ady a sorait. Mi bátrak vagyunk és kicsit viharverték. A természetjáráson és magyarságunk ismeretén kívül van egy harmadik célunk is: a jellemnevelés, cserkészeink irányítása a "jó" felé. Viharverte világunkban néha nagy bátorságot kívánó munka ez.

Közhely, hogy ellenszélben, a mienkétől néhol gyökeresen eltérő felfogású társadalomban kell nevelnünk a ráncbízottakat. Sokszor a családban is másként gondolkodnak erkölcsről, az élet dolgairól. Vagy tán egyáltalán nem kerülnek ezek a témák szóba otthon.

Fordítsuk meg ezt a kihívást és máris nagy lehetőséget látunk benne. Olyan úton vezethetjük cserkészeinket, amin ma nemigen járatták őket: az erkölcsös életmód útján.

S mint minden járatlan út - ha jó a vezető - izgalmas kalanddá alakulhat.

Az alábbi gondolatsor a mai kamaszok előtt álló kihívásokból, erkölcsi fogós helyzetekből választott egy füzérnyit. Nem mindenhol probléma mindegyik, s van ahol egyik-másik talán már jobban el is fogadott, sőt talán ti, vezetők sem látjátok mindegyiket erkölcsi csapdának. Érdekes volt az anyag bemutatásának visszhangja, mind a 2006-os Buffalo-i cserkésztiszti konferencián, mind a 2007 márciusi IB gyűlésen akadtak lelkesedők és fanyalgók egyaránt. Volt aki az egyik témát szerette, s volt aki a másikat.

Azt gondolom, ez így van rendjén. Nem vagyunk mi sem teljesen egyformák, az egyes témákat tehát felhasználás előtt illesszék hozzá a helyi viszonyaitokhoz. Lesz olyan téma, amit talán a ti csapatotoknál nem kell vagy nem lehet megbeszélni s lesz olyan, amire vissza is kell térni, olyan fontos.

A témákat nagycserkészeknek, azon belül is a 12-16 éves korosztálynak szántam. Csak érett vezető (lehetőleg cserkésztiszt) vezessenilyent, s vigyázzon, hogy ne fulladjon viccelődésbe, komolytalanságba a téma – ha erre menne el a hangulat, zárja le a beszélgetést. A legjobb a kiscsoportos beszélgetés vagyis az őrsi keret. Talán a rajparancsnok, csapatparancsnok vagy egy rovercserkész őrsi látogatása a legjobb alkalom. A beszélgetéshez megfelelő időpont, s lelkiállapot kell. Amiképp nem lehet egy focimeccsről izgatottan hazatérő csoporttal a dohányzásról beszélgetni, úgy viszont lehet egy kirándulás pihenője alatt vagy tábortűz befejezte után a parázs körül elüldögélve együtt gondolkodni.

Formátum:

Témacím, indító kérdés, gondolatok, összegezés.

Módszer:

Javaslom egy jó, kétértelmű, vitaébresztő kérdés bedobásával kezdeni, a leírt segédgondolatokkal terelni a vitát, majd a végén, max. 20-30 perc után összegező gondolattal (take-home message) lezárni.

Témák:

Három csoportba osztva 4-4 témát érintek:

Életmód (internet-TV, időpocsékolás, zenei zajfüggöny, hírességmánia)

Szokások (evés, dohányzás, alkohol, drogok)

Testünk (testrész átlukasztás-tétoválás /body-piercing - tattooing/, udvarlás /dating/, abortusz, tinédzser terhesség).

Kalandra fel! Jó munkát, legyetek bátrak, a jövő tüzeit csiholjátok!

Dr. Fogarasi Miklós cst., „2. sz. Bodnár Gábor cscs. csfk., Boston

A teljes anyag letölthető a KMCSSz honlapjáról:

<http://www.kmcssz.org/contents/kiadvanyok/urlapok>

SZÜLŐKNEK

Túl sok tévézés árt a tanulásnak!

Már több tanulmány és felmérés foglalta össze a tévézés hatását a gyerekekre. Az *Archives of Pediatrics and Adolescent Medicine* c. folyóirat 2007. júliusi számában közölt cikk is emellett tanúskodik.

A túl sok tévé nézés káros hatással lehet a gyerekek tanulási képességeire és az a lehetőség is fennáll, hogy egyetemi tanulmányaikat nem tudják befejezni. Néhány következtetés két tanulmányból:

1. Egy kaliforniai 400 tagú, 3. osztályos gyerekcsoport tévével a szobájukban 8 ponttal kevesebbet ért el matematika- és nyelvvizsgán egy olyan csoporthoz képest, mely tévé nélkül dolgozott.
2. Egy 1000 tagú 26 évesekből álló új-zélandi csoport, amelyiknek tagjai gyerekkorukban sok időt töltöttek tévézéssel, alacsonyabb iskolázottsági szintet értek el, mint azok akik nagyon keveset néztek tévét.

A tanulmányok olyan szempontokat is figyelembe vettek, amelyek esetleg befolyásolták a végeredményt, mint pl. a családi jövedelem. Ugyanakkor a tanulmányok szerzői figyelmen kívül hagytak más kutatásokat, mint például a pozitív összefüggést a tévézés oktató, és nevelő hatása és az elért iskolai eredmények között.

A kutatók fiatal gyerekek tévézési szokásaikra vonatkozó becslései megbízhatóak és érvényesek. Az *American Academy of Pediatrics* azt ajánlja, hogy két éven aluli gyerekeknek a szülők ne engedjék meg a tévét, idősebb gyerekek pedig legfeljebb napi két órát nézzenek, és csak jó minőségű programokat. A gyerekszobában pedig tévékészülék ne legyen.

Ugyanakkor a pozitív hatással bíró gyerekprogramok hasznosak fiatalabb gyerekek fejlődéséhez, mint például az amerikai tévécsatornán látható „Sesame Street” c. tanító jellegű rajzfilmsorozat.

Egy kaliforniai tanulmány kimutatta, hogy azok a gyerekek akiknek szobájukban van tévé, de nincs számítógép, a legalacsonyabb eredményt érték el, míg ott ahol nem volt tévé de volt számítógép, a legmagasabbat. Ennek a tanulmánynak az eredménye önmagában nem bizonyítja, hogy a hálósobában lévő tévé alacsonyabb ponteredményeket eredményez a tanulmányokban, de megerősíti azokat az érveket, melyek szerint a gyerekeknek ne legyen tévé a szobájukban.

„Noha az utóbbi tanulmány nem bizonyítja, hogy a gyerekszobai tévézés okozta az alacsonyabb eredményeket, de hozzáadódik azon felhalmozódó adatok révén sokaságához, melyek hangsúlyozzák, hogy a gyerekszobában ne legyen tévékészülék.”, jegyzi meg a tanulmányi kutató.

További forrásmunkák a következő honlapon találhatóak: <http://www.archpediatrics.com>

-fivi-

"Kultúrát nem lehet örökölni. Az elődök kultúrája egykettőre elpárolog, ha minden nemzedék újra meg újra meg nem szerzi magának." *Kodály Zoltán*

Szebben is mondhatjuk!

Az alábbi írás a helyes magyar beszédéről szól. Fiatalabb vezetőinken külön figyelmébe ajánljuk! Noha a cikk érdeklőit főleg az angol nyelvterületeken élők, de felszólítjuk a német, spanyol és más nyelvterületek lakóit a témában kiegészítő írások beküldésére.

Régi cserkészvezetők és cserkészszülők mindig gyönyörködve hallgatjuk, hogy még ma is a második és harmadik generáció cserkész neveltjei és cserkészei milyen szépen beszélnek anyanyelvünket. Legalábbis a körülményekhez képest. Különösen jól esik hallani, hogy a mai középkorú vagy ahhoz közelgő cserkészvezetők akik a nagyközönség előtt is szerepelnek, a közönséghez magyarul szólnak, mint például a cserkészebédeken, cserkész bálokon és napokon. Milyen szép magyar kiejtéssel és szókinccsel bizonyítják azt, hogy a magyar beszéd náluk nem különleges, hanem mindennapi esemény, amit beszéddel, írással, olvasással naponta művelnek.

Éppen ezért úgy érzem érdemes figyelmet fordítani egy-két olyan nyelvi elcsúszásra, ami most már évek óta úgy beitta magát a „cserkész-magyarba”, hogy azt már észre sem veszik mint hibát. Amiket most szeretnék megemlíteni, azok nem ártatlan kis nyelvi furcsaságok, amelyek az angolból való tükörfordítást árulják el, mint például „kifutottam benzinből” – ’I ran out of gas’ - , ahelyett, hogy „kifogyott a benzin”, vagy „elvesztem az erdőben” – ’I got lost in the woods’ - , ahelyett hogy „eltévedtem az erdőben”. Itt olyan dolgokról akarok említést tenni, amelyek eredetileg helytelen és a közhasználatban megrögzött, az igazi magyar fület bántó hibás kifejezésmódok.

1. A magyar nyelvben, csak úgy mint az angolban is, a tulajdon főnevek (proper nouns) előtt NEM használunk határozott névelőt (definite article). Tehát amikor azt mondjuk hogy: „Most pedig szeretném bemutatni *a* Tóth Pistát” éppen olyan helytelen, mintha angolban azt mondanám hogy: „And now I would like to introduce *the* Steve Toth”. Az egyedüli helyes kifejezés az, hogy: „Most pedig szeretném bemutatni (vagy ide hívni, stb.) Tóth Pistát”. Tehát NINCS *a* vagy *az*!

2. A magyar nyelvben az a szó, hogy *köszön*, többféle értelemben is előfordul. Például: „a gyerek *köszön* az anyjának”, vagy „a barátom *köszönti* feleségét”. Mind a kettő angolul a *greeting* fogalmát fejezi ki. A másik értelme ennek a szónak a *köszönet* (*thanks, gratitude*). Amikor valakinek meg akarunk valamit köszönni azt mondjuk, hogy: „Szeretném megköszönni Tóth Pistának, hogy segített” vagy „Szeretném megköszönni Tóth Pistának a segítségét”, de FŐLEG nem, hogy: „Szeretném megköszönni Tóth Pistát, hogy segített”! és KÜLÖNÖSEN nem, hogy: „Szeretném megköszönni *a* Tóth Pistát, hogy segített”. Ez egy magyar fület nagyon fáj! Gondoljunk csak arra, hogy még angolban is azt mondjuk: „I would like to thank (give thanks to) Steve Toth.” Tehát még egyszer: valakinek megköszönünk valamit, nem pedig valakit megköszönünk valamiért! Nagyon fáj!

3. Egy másik szó amely szintén könnyen nyelvi problémát okozhat, ha nem helyes értelemben fordítjuk át magyarra a *please* kifejezés. Ez magyarra fordítva: *kérlek, légy szíves*. Amikor azt a mondatot, hogy: „Ladies and Gentlemen, please take your seats” magyarra fordítjuk, így hangzik: „Hölgyeim és uraim, *kérem* foglaljanak helyet”, vagy „...*kérem* foglaljatok helyet”, NEM pedig „Hölgyeim és uraim, *légy szíves* foglaljatok helyet”! Ez azért helytelen, mert a megszólítás többes számú (plural), de ami következik - „*légy szíves*” – az egyes számú (singular), tehát már grammatikailag helytelen. Akkor már javíthatnánk rajta úgy, hogy: „Hölgyeim és uraim, *legyetek szívesek* foglaljatok helyet”, vagy „...*legyetek szívesek* helyet foglalni”, ha már mindenáron a *légy szíves* kifejezésnél akarunk maradni.

Nagy öröm lenne nekünk öregeknek és mindazoknak akik a magyar nyelv helyes használatát tiszteletben tartják, ha a fenti három, a magyar fület nagyon bántó kifejezésmód helyett a másod és harmad generációs cserkészeink is tudatosan a helyes formákat használnák. Sőt az is

nagy dolog lenne, ha ezek ellen tudatosan harcolnánk magunk és másokkal szemben is. Az természetes, hogy magyar szókincsünk (vocabulary) és mondat szerkesztésünk (sentence structure) nem lehet tökéletes, de próbáljuk kijavítani azokat a megrögzött hibákat, amelyek drága anyanyelvünket elcsúfítják.

Azoknak, akiket nyelvünk tisztasága jobban érdekel mint az átlagot, ajánlom a következő honlapot: <http://www.magyarora.com/magyar/index.html>.

Szappanos István cscst., Cleveland, Ohio

-oOo-

Gyermekvédelem

*Az UNICEF felmérése a gazdaságilag fejlett országok gyermekeinek jólétéről.
Ebben Magyarország is szerepel.*

A világ 157 országában működő legnagyobb gyermekvédelmi szervezet, az UNICEF, azaz United Nations International Children's Fund (magyarul: Egyesült Nemzetek Gyermekalap) által 2007-ben a gazdaságilag fejlett országokról kiadott felmérése szerint az Egyesült Államok és Anglia az utolsó két helyen áll azon a gyermekjóléti rangsorolási listán, amely 21 országot sorakoztat fel. Érdekes megjegyezni, hogy az erős szociális jóléti programmal működő országok foglalják el az első helyeket. Az összefoglaló cikk végén látható táblázat mutatja a sorrendet.

A felmérés a következő hat kategóriát vette figyelembe: anyagi jólét, egészségi és biztonsági állapotok, iskolázás, családi és kortársi kapcsolatok, viselkedés és kockázat vállalás, valamint a gyerekek saját maguk által megítélt jóléti helyzete. Ezeken belül további alkategóriák szerepelnek.

A tanulmány szerint a vagyoni jólét egymagában nem garantálja a gyermekek jólétét, amit egyes szegényebb országok rangsorolása is kimutat. Az Egyesült Államokat és Angliát megelőzte a Cseh Köztársaság és Magyarország is. Egyes országok azért is értek el magasabb helyezést, mert kormányaik lényegesen többet költöttek például a napi gyermekgondozásra (day care), iskoláztatásra, és egészségügyre.

A brit állam azzal kritizálta a jelentést, hogy a tanulmány sok esetben több évvel ezelőtti adatokat használt (2000, 2001), és kihagyott olyan tényezőket, mint pl. a kamaszkorúak teherbe esésének csökkenése, fejlődések a közoktatásban, az egészségügyi és általános életszínvonal emelkedése, a gyermekvállalás arányszámának csökkenése a munkanélküli családokban. A szövivő kiemeli, hogy a problémák megoldására (fiatalkorúak dohányzása és alkohol fogyasztása valamint a kockázatot vállaló nemi élet) eddig bevezetett reformok jelentős fejlődést mutatnak. A brit kormány ellenzéki pártjának egyik képviselője kihangsúlyozta, hogy a tanulmánynak kimutatása szerint a gyermekek szegénysége szégyenteljes Angliában.

Az Egyesült Államok az utolsó helyet foglalja el az egészség és biztonság kategóriában, a magas csecsemő elhalálozásban, újszülöttek alacsony súlyában, oltásokban, valamint balesetek és sérülések által okozott halálesetekben.

A családi és kortársi kapcsolatok kategóriájában megvizsgálták az egy szülő családot, és a családok hetente több mint egyszeri főétkezés alatti együttlétét. A viselkedés és kockázat vállalás (risks) kategóriában figyelembe vették a gyerekek reggelizési szokásait (*Ez lényegében a napi legfontosabb étkezés. Szerk.*), a gyümölcsök rendszeres evését, az elhízás gyakoriságát, a drog- és alkohol fogyasztását, a nemi életet. A cserkészlet szülőhazája az itt említett kategóriákban utolsó helyre került.

Össességében Magyarország egy főkategóriában volt kimagasló, a család és kortársak kapcsolataiban, ahol a hatodik helyezést érte el. Ezen belüli alkategóriákban első helyen áll a 12-23 hónapos gyermekeknek járó és szükséges oltások megadásában, valamint a 15 évesek és szüleik heti többszöri beszélgetésében is. Két főkategóriában azonban a középső harmadba és a maradék háromból pedig az alsó harmadba került.

A 15 évesek iskolai teljesítménye olvasásban, matematikai tudásban és természettudományi ismeretekben sajnos csak a 20. helyet érte el. Szomorú adat, hogy a 14. helyre került az egyszülős családokba tartozó 11, 13, és 15 évesek arányszáma.

Ugyanakkor említésre méltó Magyarország mint gazdaságilag fejlett állam az egész tanulmányba való bekerülése. Ez világviszonylatban igen fontos tényező.

A tanulmány vezetője szerint a felnőttek gyakran érzelmi alapon becsülik fel a kitűzött irányelvek megvalósulásának lehetőségeit. A kormányok által kitűzött irányelvek is hasonlóan öltenek formát. Mindig fontos szem előtt tartani, hogy az irányelvek alapján előnyöket élvezők hogyan becsülik fel azok hatását.

Kilenc országnak nem volt elég adata ahhoz, hogy bekerüljenek a tanulmányba. Ezek: Ausztrália*, Dél-Korea, Izland, Japán, Luxemburg, Mexikó, Szlovákia*, Törökország és Új Zéland. (Az egy csillaggal jelölt országokban működik, a két csillaggal jelöltekben pedig működött vagy újra alakulóban van magyar cserkészlet.)

UNICEF felmérése a fejlett országok gyermekvédelméről
Az alacsonyabb ponteredmény (helyezés) a jobb minőségű életszínvonalat jelent.

Ország	Elért pontszám	Ország	Elért pontszám
Hollandia**	4.2	Kanada*	11.8
Svédország*	5.0	Görögország	11.8
Dánia	7.2	Lengyelország	12.3
Finnország	7.5	Cseh Köztársaság	12.5
Spanyolország	8.0	Franciaország**	13.0
Svájc*	8.3	Portugália	13.7
Norvégia**	8.7	Ausztria*	13.8
Olaszország	10.0	Magyarország*	14.5
Írország	10.2	Amerikai Egyesült Államok*	18.0
Belgium**	10.7	Anglia**	18.2
Németország*	11.2		

A tanulmány teljes egészében a <http://www.unicef-icdc.org> honlapon olvasható.

Fischer Viktor cscst

"Mindenkinek a maga helyén vannak kötelességei és bármilyen kicsinyek legyenek azok, fontos, hogy jól végezzük azokat." gróf Teleki Pál

GYAKORLATI KIKÉPZÉS

Sütés a vadonban

Ezt próbálgatók ki cserkészeitekkel!

Kiránduláson vagy portyán a legegyszerűbben tudunk sütni, ha serpenyő helyett alufóliát használjuk. A fólia könnyű és kevés helyet foglal el a hátizsákunkban. Helyettesíti a főző ill. sütő edényeket, mert nem szükséges más főzőeszközöket használni, és a tisztításával sem kell bajlódni. Egyszerűen a sütnivalót dupla vastagságú fóliába burkoljuk, a szegélyeket óvatosan egymásra hajtjuk, hogy a gőz ki ne szabaduljon belőle. Miután az étel megsült, a fóliát kicsomagoljuk és az lesz a tányérunk. A húst és zöldséget akár ugyanabba a csomagba is tehetjük. A sült alma és banán kitűnő csemege: az alma belsejét óvatosan kivágjuk, és az üres részbe mazsolát vagy csokoládét tehetünk. Ezután megsütjük.

A fóliát felhasználhatjuk kisebb serpenyőként is ha valamit zsírban akarunk sütni. Ha láng közelébe kerül az alufólia, oxidálódik és hasznavehetetlenné válik. A forró parázs a siker titka. Kis gyakorlattal megtanulhatjuk milyen hosszsan kell az ételt a parázon tartani.

Sült burgonya. Miután a burgonyát megmostuk, dupla rétegű fóliába burkoljuk, hogy a burgonya jól be legyen fődve. A fólia két oldalát a krumpli fölött háromszor egymásra hajtjuk úgy, hogy legyen légbuborék a krumpli körül. A nyitott végeit az így formált hengernek egy kicsit összecsavarjuk. Fontos hogy legyen levegő körülötte, ugyanis így tud gőz keletkezni. Félórás sütés általában elég. Ha enyhén megnyomkodjuk a csomagot, érezni fogjuk hogy készen van-e. Ha puha a krumpli, a fóliát óvatosan levesszük róla. Kis vajjal megkenve kitűnő és ízés táplálék.

Krumplis tojás vagy tojásos krumpli. A sült krumpli felső harmadát levágjuk (ld. ábrát) és a közepét kibebezzük. Egy tojás belsejét beleöntjük, a levágott részét visszahelyezzük, és a fóliába két kis gallyal átszúrva, becsomagolva megsütjük.

Almasütés. Megmosás után az alma belsejét kivágjuk és helyébe barna cukrot vagy mazsolát teszünk, majd 10-15 percet süjtük a fóliában.

Narancsból fazék. A narancsot félbe vágjuk, a belsejét megesszük és héját a tojás „buggyantásra” használjuk - tehát a tojás belsejét beleöntjük.

A természet megkímélése érdekében a használt fóliát vigyük illetve vitessük haza cserkészeinkkel és ott dobjuk a szemétkbe.

-fv-, Australian Scout Handbook nyomán

Az ételt ügyesen becsomagoljuk

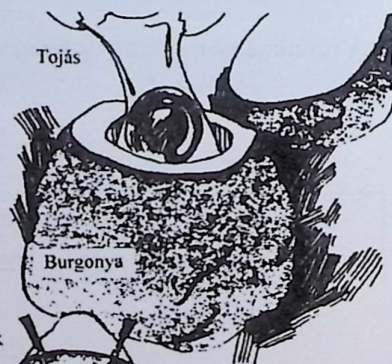
Parázs fölött megsütjük

Felszolgálás alufólián

Tojás

Burgonya

Gallyak

60 éve volt az első emigrációs vezetőképző tábor

Az alábbiakat Marosvári Attila "A Magyar cserkészlet az emigrációban 1946 és 1956 között" c. könyvére alapoztuk, kiegészítve Beodray Ferenc cscst. telefonbeli interjújával.

Az első emigrációs vezetőképző tábor előzményeit az alábbi bevezetővel illusztráljuk.

Beodray Ferenc 1946-47. évi naplója szerint így emlékszik Bodnár Gábor "beszervezésére": "Nemcsak Tann és környékén, hanem Pfarrkirchenben még Bodnár Gábor bekapcsolódása előtt is volt egy őrsoom Bíró György vezetésével. Ő volt az, aki felhívta a figyelmemet arra, hogy van itt egy férfi, aki azt mondja, hogy ő is cserkész volt. Kértem, hogy hozzon össze velem, mert szeretném megismerni. Bíró György ezt elintézte. Így ismertem meg Bodnár Gábort, és hívtam meg a húsvéti passau-i vk. táborba." Ugyanerre az eseményre Bodnár Gábor így emlékezett vissza: "Egy szép tavaszi, márciusi napon, 1947-ben a pfarrkircheni Stadt Brunnen-nél, cserkészjelvényes fiú köszöntött rám, harsány 'Jó munkát'-tal. Bemutakozott: 'Beodray Ferenc vagyok. Hallom, cserkészvezető voltál otthon, sőt, a nagytanács tagja. Szeretném, ha a jövő hónapban rendezendő vezetőképző táborunkra eljönnél előadónak, Passau-ba!'" Meglepődve néztem rá. Kétkedtem abban, hogy nekem is szerepem lehet az újrakezdésben. Aztán a fiúnak - mostani kedves barátomnak - a lelkesedése meggyőzőtt. Így lettem másodszor is cserkész, most már külföldön és hívásra."

Az említett tábor a németországi passau-waldwerkei menekülttáborban rendezték meg 1947 húsvétján, május 24-27. között, ahol már 1946. október óta működött egy cserkészcsapat. Ez volt az első emigrációs vezetőképző tábor, őrsovezetői szinten, 32 jelölttel. A tábor a hazai háromnapos hárshegyi őrsovezetőképző táborok mintájára vezették le. A főcserkész körlevél, ami meghirdetette hivatalossá tette a tábor. Megszervezésének gondolata Beodray Ferencben és Falvy Györgyben fogalmazódott meg. A tábor parancsnoka Csejtey Béla lett, a kiképzők között Mattyasovszky Zsolnay Miklós, Bodnár Gábor, Bernhardt Béla, Beodray Ferenc, Beke Endre, Erdősi Imre és Falvy György voltak. Ugyanakkor Ausztriában is megrendeztek egy másik őrsovezetőképző tábor. Mindkettő szám nélküli, mivel még központi adminisztráció nem volt. Ezt a későbbiekben maga Bodnár Gábor szervezte meg, miután vezetőtisztté választotta meg a közgyűlés.

-oOo-

+ HAZAMENTEK +

dr. id. Nádas Gyula cst.

(1905 – 2007)

Példaadó cserkésztisztunktól búcsúzunk. Gyula bátyánk még Magyarországon tette le cserkésztisztii fogadalmát és egész életével szolgálta családját, magyarságát és a társadalmat.

Kecskeméten született. Középiskolai tanulmányait Kolozsvárott a református kollégiumban, egyetemi tanulmányait a budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen végezte ahol 1929-ben a közgazdaságtudományok közigazgatási szakán doktori oklevelet szerzett. Okleveles közgazda. A m. kir. postatakarékpénztár forgalmazási tisztviselője volt, majd a II. világháború végéig a m. kir. pénzügyminisztériumban mint pénzügyi tanácsos teljesített szolgálatot. Ötéves ausztriai tartózkodás után 1950-ben Amerikába, Cleveland városába települt, ahol a Magyar Társaság egyik alapító tagja, később elnöke lett. Ugyanitt könyvkiadó és üzleti vállalkozó.

Cserkészmúltja visszanyúl az 1910-es évekre. Az 1926-ban tartott híres Megyeri Nagytáborban a műszaki törzsben jelentős szerepet töltött be. Tíz nappal a tábor kezdete előtt előntötte a Duna a Szűnyog-, illetve a Népszigetet, és át kellett szervezni az egész tábor a 7400 cserkész részére. Egy 40 személyes vezetői csoporttal intézte ezt az átszervezést, ami óriási feladat és szolgálat volt. Nem hátráltak a nehézségektől, kötelességüket teljesítették. Az 1933-as Gödöllői világjamboreen is részt vett. Miután az Egyesült Államokba kikerült, egész családja is cserkész lett. Nagyon büszke volt arra, hogy egy több mint 16 személyes cserkészcsaládnak a vezetője – beleszámítva gyermekeit, unokáit, dédunokáit és menyeit.

A külföldi magyar cserkészlet köszönettel adózik neki azért, hogy a Magyar Társaság révén adományozott összegéből megvalósíthatóvá vált a 2005-ben a Fillmore-i Sík Sándor Cserkészparkban elkészült Nádas Ház, ami kiscserkészeink részére biztosítja a szükséges tanyázási lehetőséget. Már 2005-ben ott tanyázhattak kiscserkészeink. Cleveland városában hunyt el, 102 éves korában.

Emlékét kegyelettel őrizzük!

Szentkirályi Pál cscst., Cleveland, Ohio

-o0o-

dr. Galambos Ferenc Iréneusz cscst., OSB

(1920 – 2007)

Hazatért menyei Atyjához a pannonhalmi Bencés Főapátságon a budapesti születésű Galambos Iréneusz (többnyire Irénnek szólított) bencés szerzetes, közismert tanár és cserkészvezető. Középiskolai tanulmányait a budapesti Bencés Gimnáziumban végezte. Magyar-német szakon középiskolai tanári oklevelét is kapott. Pappá szentelése 1944-ben volt. 1951-53 között a Pázmány Péter Hittudományi Akadémián tanult és szerzett teológiai doktorátust. Posztgraduális tanulmányokat folytatott Rómában, az Egyesült Államokban és Kanadában 1966 és 1969 között.

Mint gimnáziumi tanár 1956-ban Győrből menekülni kényszerült, az 1956-os forradalom és szabadságharcban vállalt szerepéért. Először menekülttábori lelkész lett Traiskirchen-ben, ahová a forradalom idején nagy számban érkeztek a menekültek. Az azt követő időben a Várvidéki (Burgenland-i) pasztorációs és hitoktatói feladatok mellett a Nyugat-Európai cserkészéletben is több szerepet vállalt. A Burg Kastl-i Magyar Gimnázium igazgatója volt 1957 és 1969 között.

Rendkívül széleskörű kulturális és történelmi ismeretei voltak de elsősorban a magyar népzene és népdal volt a szakterülete. Ugyanakkor az újkori magyar énekes szentmisék dalaihoz is értett és része volt azok népszerűsítésében. Táborfőnök (de talán máskor is) reverendája alatt volt a furulya és amikor már nem tudta hallgatni a hamis éneklést, azonnal előszedte és helyére igazította a dalolást. De nem csak furulyázni tudott, a cserkészskürthöz is értett. Ha ő fújta a takarodót, az szinte az ébresztőig tartott, annyi mondanivalója volt ebben a hangnemben is.

Iréneusz atya tevékenysége elismeréseként 1989-ben a Burgenland Tartomány Érdemrendjét, 1991-ben pedig a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjét kapta meg.

Temetése Pannonhalmán volt, gyászmisét a Bazilikában tartottak részére.

MTI és N. K. cscst., "Cserkészélet", Mierlo, Hollandia

Túry Ferenc cscst.
(1923 – 2007)

Feribá' az erdélyi Zágon mellett született, középiskoláit Miskolcon végezte, majd agrártudományi diplomát szerzett. A kommunizmus legvadabb éveiben egy diákfelkelésben való részvétele miatt munkatáborra ítélték, 1956-ig raboskodott, majd, amint kiszabadult, Nyugatra menekült. Később a Burg Kastl-i tanári karhoz csatlakozott, prefektus is volt. Hollandiában menekült diákként ösztöndíjat kapott új diploma szerzésére, de a cserkészmozgalomba való bekapcsolódását és az európai kerület vezetését fontosabbnak tartotta. Itt szakiskolában közgazdaságtant tanított. A rendszerváltozást követően Magyarországra települt vissza, ahol magas koráig a nagyakörösi Tanárképző Főiskolán tanított német és holland nyelvet.

1960-tól 1970-ig állt az európai ill. I. kerület élén. Az 50-es évek elején lefolyt kivándorlási hullám után Európában szinte nem maradt működő magyar cserkészzet. Az 56-os menekültek közül Európában letelepedettek az 50-es évek végén kezdtek csapatokat szervezni. Feribát 1959-ben az Aachen közelében lévő Eiffel-hegységben megtartott vk táboron ismeretem meg. Ma, a telefon, fax, mobiltelefon, e-mail és Skype korában szinte elképzelhetetlen, hogy milyen fárasztó és körülményes volt a kapcsolattartás az Amerikában székelő központtal, és emellett a kerületi rendezvények megszervezése. Abban az időben a legtöbb cserkész szülei még nem voltak állampolgárai annak az országnak melyben éltek, és akkoriban még több nyugat-európai ország állampolgárai is csak vízummal léphették át egymás határait, nem is beszélve a „menekült” és „állampolgárság nélküli” útlevél-tulajdonosokról, akik közé akkoriban a legtöbb Nyugat-Európában élő magyar tartozott. A nemzetközi telefonbeszélgetéseket - eltekintve attól, hogy mibe kerültek - elő kellett jegyeztetni, majd órákat ülni a készülék mellett, és várni, amíg a telefonközpont „behozta” a beszélgetést.

Feribá' parancsnoksága alatt sorra alakultak vagy újra alakultak az európai csapatok: Bécs, Brüsszel, Graz, Köln, London, München, Stockholm, Utrecht, Oslo, Zürich. A csapatok szervezőtestületeinek létrehozása, az egymással nem mindig békében megférő magyar egyesületek világában csak Feribá' higgadságának, és minden vita felet álló személyi integritásának volt köszönhető. Az egzisztencia-alapítás nehézségeivel küzdő menekült családok számára a cserkészkedés komoly anyagi megterhelést jelentett, támogatás nélkül a kerületi táborokra csak nagyon kevesen tudtak volna elutazni, és a tábordíjat is kifizetni. Felkereste az összes számbajövő támogatót az egyházaktól kezdve, a német és amerikai hadsereg illetékeseit is, hogy pénzt, tábori konyhát, sátrakat és részben már lejárt tartósított élelmiszereket szerezzen egy-egy nagytáborra, ahová az akkori szegénység idején a fiatalok egy része autó-stoppal ment. Mindemellett központi tisztségeket is viselt. Svájc országos ideigl. megbízottja 1960-ban, négy évig az Intéző Bizottság és nyolc évig az I. ker. fegyelmi bíróság tagja, társelnök 1969 és 1973 között, majd tb. társelnökké választják 1973 és 1977 között. Munkája elismeréseként a Szövetség 1966-ban a *Jó munkáért!* Teleki Emlékéremmel tüntette ki.

Ilyen minőségű és mennyiségű tevékenység mellett egyetemi tanulmányai és magyar diplomájának elismertetése érthetően csak lassan haladt. A hatvanas évek végén kihasználva az akkori kedvező gazdasági helyzetet, már szinte minden valamikori 45-ös és 56-os magyar menekült, legalábbis anyagilag révbe jutott. Feribá'-nak azonban még semmije sem volt, se saját lakása, se autója, se egy jó állása, csak mintegy 500 európai magyar cserkész. A Kastl melletti Bärenhof (Medvetanya) kiscserkészházat, és annak tágas udvarát az ő fáradozásainak és pénzgyűjtési akciójának eredményeként vette meg a Kastl-i magyar gimnázium, ezáltal megvetve a 90-es években létrejött Hárshegy Cserkészpark és az ott felépült kisbarnaki Farkas Ferencről elnevezett Farkas Tanya kiscserkészház alapját is.

A tíz év alatt sokszor megszámatlanul és elszámolási kötelezettség nélkül kezén átfolyó jelentős összegekkel kapcsolatban soha nem merült fel kétség Feribá' tisztességével, becsületességével szemben.

A maga csendes, szerény módjával sokkal többet tett a magyarságért, a magyar fiatalságért, és a magyar cserkészéletért, mint az róla közismert. Őröla bízást elmondhatjuk, hogy a cserkész törvény szerinti kötelesegeit az Isten, a haza és embertársai iránt nem csak teljesítette, de messzemenően túlteljesítette.

Köszönjük Feribá', és Isten veled. Te nagyon jó munkát végeztél!

Szemerédi Tibor cscst., Bécs

-o0o-

Fejes Ferenc cst. NLÁ

(1937 – 2007)

Ferit sokan mint cserkészparancsnokot és cserkészvezetőt ismerték. Maga is ezt találta legfontosabb küldetésének és munkájának. De figyelme mindig több felé irányult.

Azok közé az öntudatos magyarok közé tartozott, akik magukkal viszik magyarságukat a világba! 1956 után, Franciaországon keresztül érkezett Kanadába. Kezdetől fogva élénken figyelte a "magyarság hírnevét" fogadott hazájában, mind a híradó szervezetben mind a tudomány és kultúra bármely területén. Amikor például látta hogy Kanada legmagasabb kitüntetésének odaitételekor az illetékes intézmények valakiről megfélekedtek, javasolta hogy mi cserkészek intézkedjünk.

Értette és értékelte a közösség fontosságát és megtartó erejét. Amint letelepedett Torontóban, több magyar szervezethez csatlakozott, majd aktív munkása is lett mindegyikének: a Szent Erzsébet Egyházközségnek, a Kodály Együttesnek, a Helikon Társaságnak, a Kanadai Magyar Mérnök Egyesületnek. A helyi fiúcserekszcsapat tagja lett. A Kodály Együttesben először színpad- és díszletkészítőként működött, később mint kórustag és népitáncos is. A mérnököknél több évig háznagy volt, és mérnökbálokat szervezett. Magyar megmozdulásokon kötelességének tartotta a részvételt.

A cserkészletben rátalált élete legértékesebb munkájára. A Toronto-i fiúcsapat aranykorában remek vezetőktől sajátította el a cserkészismereteket, a vezetést, majd a 70-es években a Fillmore-i segédtsztképző táborban kiképző és napostiszt volt több éven át. A cserkészvezetésen és a magyar kultúra tanításán túl hozzájárult ahhoz, hogy a tábor a fiataloknak egy életre szóló élményt biztosítson. Ennek hatása később Évi lányának példájával is bebizonyosodott.

Jámor Lajosbá' vezetése alatt a 20. sz. Árpád vezér cserkészcsapat parancsnokhelyettese, majd 1971-1975-ig parancsnoka lett. Még 1980-ban ő kezdeményezte a ma is sikeres disznótoros vacsorák megszervezését. A disznóölésnél is először a fiúk dolgoztak míg a szakemberek csak tanácsadók voltak. Később befogta a rover- és öregcserekszkeket is.

Útöbbi években a vk-n újra rendszeres kiképző lett, most a fiúörsvezetőképző táborban. Ezt különösen szerette, mivel hitt a fiatalokban és hitt az örsi rendszerben, ami a mai napig a cserkészképzés legeredményesebb módszere. Néhány évvel ezelőtt sikeresen megszervezte és újra beindította a kiscserkész rajt. Előzetes sikertelen próbálkozások után, ügyes toborzással, részletes tervvel, két kiváló kiscserkészvezető bevonásával indította el utolsó alkotását.

Nem paranccsal fegyelmezett, hanem jó szóval és türelmes jószándékkal. Vele egy igazi cserkészt és vezetőt, hűséges munkatársat és öntudatos magyart veszítettünk el, különösen a Toronto-i cserkészek! Toronto-ban hunyt el.

Gyászmiséjén Évi leánya részben így emlékezett meg édesapjáról: „Azok akik ismerték édesapámat, emlékeznek becsületes munkaszeretetére, önzetlenségére, kitartására és a végtelen szeretet képességére... Következtesen segítette a cserkészteket, de azt nem ismerte bc. Meglátása szerint a cserkészteket a legértékesebb élményeket nyújtja. Önképzésen és a magyar kultúra megőrzésén kívül nem látott fontosabb feladatot.

Betegsége révén megszületett benne egy gyengéd szeretet, mély bölcsesség és megértés. Megmaradtak ugyan régi elvárásai, de büszkesége mérsékeltebb lett. Ezek segítették fájdalmai eltűrésében. Megértette, hogy mennyire fontos az emberi összetartás és a szeretet a családban valamint a közösségben.

Rengeteg tudományos tanulmány felmérte, hogy a rák a környezettel összefüggő betegség. Ez nem csak a dohányfüstre vagy a zsíros húsról utal, hanem a fémek és más káros anyagokra is, amelyek a vízben és a táplálékokban találhatók. Ezért kérek benneteket, hogy ismerkedjétek meg ezzel a témával, amit nem lehet tovább elkerülni, és vigyázzatok magatokra és egymásra amikor még egészségesek vagytok.”

Zubrits Árpád cst. és Fejes Éva stj., Toronto, Ontario, Kanada

-oOo-

Szabolcs Andrea cstj.

(1974 – 2007)

Andi a Cleveland State Egyetemen szerezte meg elemi iskolai tanító diplomáját, de pedagógiai ismereteit már a cserkészeten belül kezdte elsajátítani. Élete a cserkészteket körül forgott. Közel húsz évig eredményesen szolgált mint kiscserkészvezető.

A Cleveland-i 34. sz. *Zrínyi Ilona leánycserkészcsapatnak* 5 éves kora óta tagja volt. A központi kiscserkész mintatáborban és a kiscserkész örsvezetőképző táborban kiképzőként többször is részt vett. A KMCSSZ nyári iskola táborában többször vezető és tanár. Szervezőként és pontozóként közreműködött a Sík Sándor Cserkészparkban rendezett központi *Lendvai Béla Őrsi Akadályverseny*en. A 90-es években híresek lettek az Andi által vezetett Cleveland körzeti kiscserkész tanyázások, amit lelkesedéssel és ötletességgel vezetett. A Harmincnégyeseknek - a KMCSSZ egyik legnagyobb csapatának - 1997 és 2000 között volt a parancsnoka. Itt nagyszerű cserkészélményekkel nevelte fiataljainkat. Sok kiscserkész rajta keresztül szerezte meg első kiscserkészélményét, amelyek lelkesítették további cserkészéletükben, akár Cleveland-ban, akár más városok csapatain belül.

Lelkes, derűs, és vidám természete mindenkit megragadott. A magyar nyelvet kifogástalanul és szép kiejtéssel használta. Vezetőtársai, diákjai és barátai nagyon szerették. Minden korosztállyal megtalálta a közös hangnemet. A 4. cserkésztevényt megtestesítője volt. Valóban mindenkit testvérének tekintett. Sokan akik megismerték, legjobb barátai egyikének tartották. Betegsége alatt is példaként szolgált a körülötte lévőknek mosolyával, humorával és helytállásával. Egyik kívánsága az volt, hogy adományokat az újonnan felállított „Szabolcs Andi Ösztöndíj Alapra” küldjenek, hogy ezáltal folytatódjon nevelési és tanítási munkája. Drága Andi, köszönjük lelkesítő példáját. Nyugodjál békében!

Szentkirályi Pál cscst., Cleveland, Ohio és Marshall Tamás cscst., Garfield, New Jersey

Lapzáratkor értesültünk, hogy dr. Mattyasovszky Zsolnay Miklósné Gosztanyi Erzsébet 97 éves korában visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. A család gyászában az egész külföldi magyar cserkészlet osztozik. Emlékét kegyelettel őrizzük.

Hozzászólás a Baden-Powell *Scouting for Boys* c. könyv új kiadásának elemzéséhez

A 'Scouting for Boys' új kiadása érdekes szemlélet ad a cserkészmozgalomról. Köszönet illeti Böjtös Lászlót és Borosdiné Mód Erzsébetet (Cleveland, Ohio) az újságcikk terjesztéséért.

Öröndetes, hogy a mozgalom 100. évfordulójával majdnem egyidőben beszámoló jelent meg Baden-Powell 1908-ban írt és 2004-ben az Oxford University Press által újra kiadott *Scouting for Boys* (Cserkészlet fiúknak) c. könyvéről. Nagy részben az eredeti kiadásnak köszönhető a világcserekész-mozgalom elindítása.

Martin Rubin, a *The Washington Times* riportere és egykori cserkész írta a kiértékelést. Az új kiadás előszavát Elleke Boehmer, az angliai Nottingham Trent Egyetem irodalom professzora írta. Boehmer jól ismeri a cserkészlet céljait, körülményeit és történetét. Ő szerkesztette az új kiadást, magyarázatokkal látta el és megírta a könyv bevezetőjét is.

Divatossá vált a jelen, úgynevezett „kielégítő” korban, a cserkészletet kigúnyolni. Ha valakit ma cserkésznek neveznek, az valóban csak fonák bóknak tűnik. A cserkészlet viszont az ideologizált 20. században az egyik legbefolyásosabb mozgalommá vált, és ugyanakkor jószándékú is. *(Igazolja ezt az a tény, hogy hat ország kivételével a világ minden országában működik cserkészlet. Lord Baden-Powell zsenialitása részben abban rejlik, hogy a 20. század elején a legkülönbözőbb társadalmi osztályok gyerekeit sikerült a cserkészlet romantikájával összefognia, anélkül, hogy egyiket is megsértette volna. Így a cserkészleten belül megszűnt az osztálykülönbség. A legkülönbözőbb emberek részére nyújtott újat, aminek vonzó hatása volt. Szerk.)*

A Brit Birodalom ezredese, a hősként ismert Baden-Powell által megalapított cserkészmozgalom óriási sikerként terjedt el a világban. A lényegében brit erényeket előtérbe helyezve, mint a „fair play”, az udvariasság, és a sportszerű magatartás, a mozgalom több millió követőre talált, minden társadalmi osztályt beleértve. Ennek szintén részben oka az egyetemes erények - a függetlenség, leleményesség, és erő - kihangsúlyozása egy új évszázad egyre kibővülő látóhatárán. Tetszése katonáknak és úttörőknek nyilvánvaló, de a cserkészlet mindenfajta más érdekltségű embert is vonz. Aki meglepődik a mozgalom rendkívüli sikerén vagy egyszerűen érdeklődik iránta - beleértve a leánycserkészletet is - a ma is korszerű *Scouting for Boys* újra kiadott eredetijéhez fordulhat.

Boehmer megfigyelése szerint a *Scouting for Boys* egy korszaknak eredménye, kiadványa. Az eredeti cserkészfogadalomban kifejezett eszme, az uralkodó, és Isten után a nemzet iránti hűség - ebben a sorrendben - a 21. század elején sokak számára korszerűtlennek tűnik, kivéve talán a legelkötelezettebb monarchistákat.

Az idegenekkel való viszony a jelenkori olvasók részére leereszkedőnek tűnik. Ez különösen igaz a nem európai származású emberekre (érdekes módon az amerikaikat kivéve), de vonatkozik még a japánokra is, akiket az akkori brit konzervatív hozzáállás szerint Baden-Powell majdnem bálványozott.

Boehmer 100 év után is modernnek találja Baden-Powell könyvét. Például abban az időben az egyik legnevetesegebb külsőség a rövidnadrág viselése volt, ám ez sokkal közelebb áll a mai kor öltözködési szokásaihoz.

Baden-Powell gyakran hangsúlyozta a vegetarianizmus fontosságát, mely ellentétben a mai kor étkezési szokásaival, mint pl. a nehezen emészthető húsok evésével, jobban összhangban van az orvosilag és társadalmilag helyeselt diétákkal.

Vitathatatlan, hogy más ideológiák és mozgalmak is merítették a cserkészlet elemeiből saját céljaik megvalósítására. Voltak pl. ifjúsági cionista, szocialista, sőt még cionista-szocialista mozgalmak is. A fasiszták, nácik, kommunisták mind felhasználták belőle elemeket saját ártalmas, sőt veszedelmes ideológiájuk terjesztésére. Az alapító kimondottan sose engedte meg nyílt politikai vagy ideológiai ifjúsági mozgalmaknak és szervezeteknek a „cserekész” jelző használatát. Érthetően, a pacifisták azt látták és ma is úgy látják, hogy a cserkészmozgalom militarista szervezet és a fiatalokat háborúra készíti elő. De ugyanakkor vannak más rálátások, szempontok is, mint pl. az állatok védelme és a természet szeretete, annak megkímélése.

„Saját tapasztalatom szerint”, írja a kritikus, „a cserkészletben eltöltött idő kellemes volt, és úgy érzem befolyásolta a róla kialakított véleményemet is.” A mozgalmat saját tapasztalata szerint nem tartotta hierarchikusnak. Az udvariasságot és cserkészszerű magatartást értékelte, amit a *Scouting for Boys* olyan lelkesen és ismételten kihangsúlyoz. BiPi az alapvető kulturális tényezőket magáévá tette, de ugyanakkor beleszólt más meghatározó kulturális elemeket is a cserkészlet programjába.

„Mohó vadász volt, de a cserkészeknek azt tanította, hogy ne öljenek állatokat. A fiúkat rá tudta venni különböző tevékenységekre, és ugyanakkor szüleiket is megnyugtatta. Nem volt tudatos író, ennek ellenére Nagy-Britannia talán minden idők egyik legolvasottabb írója lett. Katona és művész volt egy személyben, nem csak fokozottan gyarmati, de *Über*-fiatalsági. Találománya, a cserkészmozgalom, évek alatt évszázadosnak tűnt, magától értetődően 'lelkesítő', mintha csak természetes lett volna.”

Fischer Viktor, szöv. külügyi vezető

-oOo-

Közlemények

Helyesbítések: A *Vezetők Lapja* 100. számának 26. oldalán megjelent táblázatban (Néhány adat a cserkésznemzetek létszámairól) a következő adatok helyesbítésre szorulnak: Jugoszlávia WOSM tagsága 1940-ben megszűnt, Lengyelországban a cserkészlet 1919-ben kezdődött.

A Cserkészbolt címe: Pándi György, 19 Edgemont Crescent, Wayne, NJ 07470-6604, USA. Telefon, nappal: 973 694-3481. E-mail: pgyuri@msn.com. Még kapható a *Messzi tábortüzek* CD I., II. és a most megjelent III. kiadása is. Szintén megrendelhető Marosvári Attila: *A magyar cserkészlet az emigrációban, 1946 és 1956 között*. Mindegyiknek ára darabonként \$20.00.

Hivatalos közlemény: Cserkésztsztté jogilag csak akkor válik valaki, amikor igazolása a központi értesítőben megjelenik. Addig a jelvénynek viselése nem engedélyezett.

Felhívás: Keressük az 1970-es jubileumi tábor filmjét. Annak idején Bodnár Gábor ügyv. elnök valakinek odaadta és azóta nem került vissza. Kérjük, aki a film hollétéről valamit tud, jelezze a szerkesztőségnek vagy a központnak, hogy archívumunkban megőrizhessük.

Következő számunkból: A 21. világjamboree tanulságai, Szülőknek - Hogyan nézzünk tévét gyerekeinkkel?, Merjünk nevelni!

Tartalomjegyzék

Levelesláda, Külföldi Magyar Cserkészalap	2
<i>Szalontai Anikó</i> : Száz éves a cserkészzet	3
<i>Fischer Viktor</i> : Ádám atya 80 éves	4
<i>Slk Sándor, Surján László</i> : Gyakorlati cserkészpedagógia - A próbáztatás	9
<i>DoM</i> : Szerartások	11
<i>Glaser János</i> : Mit mondunk? Miről beszélünk?	12
<i>Fogarasi Miklós</i> : Beszélgetés erkölcsi témákról	14
<i>fvi</i> : Szülőknek - Túl sok tévénézés árt a tanulásnak	16
<i>Szappanos István</i> : Szebben is mondhatjuk!	17
<i>Fischer Viktor</i> : Gyermekvédelem	18
<i>Australian Scout Handbook</i> : Gyakorlati kiképzés - Sütés a vadonban	20
60 éve volt az első emigrációs vezetőképző tábor	21
Hazamentek:	
<i>Szentkirályi Pál</i> : dr. id. Nadas Gyula	21
<i>N.K.</i> : dr. Galambos Iréneusz OSB	22
<i>Szemerédi Tibor</i> : Túry Ferenc	23
<i>Zubrits Árpád és Fejes Éva</i> : Fejes Ferenc	24
<i>Szentkirályi Pál és Marshall Tamás</i> : Szabolcs Andrea	25
<i>Fischer Viktor</i> : Hozzászólás a <i>Baden-Powell Scouting for Boys</i> c. könyv új kiadásának elemzéséhez	26
Közlemények, Az Amerikai Cserkészszövetség hirdetése: A cserkészzet eredményei.....	27
Tartalomjegyzék	28

Vezetők Lapja

(54. évf. * 101. sz.)

Külföldi magyar cserkészvezetők, felnőttcserkészek, és cserkészszülők lapja.
Megjelenik évente kétszer.

Kiadja a Külföldi Magyar Cserkészszövetség
2850 Route 23 North
Newfoundland, NJ 07435, USA

Szerkesztőbizottság:

Szerkesztők: Fischer Viktor cscst. (Wantagh, New York) és Lendvai-Lintner Imre cscst. (Vienna, Virginia).
Munkatársak: özv. Cseh Tiborné Gábor Anna cscst. (Newtown, Connecticut, USA), Glaser János cscst. (Montreal),
dr. Némethy Györgyné Kesserű Judit cscst. (New York), Szórád Gábor cscst. (Newfoundland, New Jersey),
Szócs Melinda (Szeged)

A beküldött cikkeket, híreket, leveleket szükség szerint szerkesztve adjuk közre. Cikkeket, hozzászólásokat, véleményeket, ötleteket kérjük az alábbi címre küldeni:

vezlap@yahoo.com

Előfizetés egy évre, a *Magyar Cserkesszel* együtt: US\$15.00.
Előfizetéseket a Külföldi Magyar Cserkészszövetség címére kérjük.
A lap fenntartása érdekében adományokat köszönettel veszünk.

Vezetők Lapja (Leaders' Magazine)

Magazine for Hungarian Scout leaders

Published by the Hungarian Scout Association in Exteris, Inc., a non-profit organization